

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สารบัญ

หน้า

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๖
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๐
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๒๕
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๕

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ายางพารา

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๕
๒) ปริมาณการผลิต	๒๙
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๐
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๓๑
๕) ต้นทุนการผลิต	๓๒
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๒
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๓๔

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๔
๒) ปริมาณการผลิต	๓๗
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๘
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๓๙
๕) ต้นทุนการผลิต	๔๐
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๔๐
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๔๑

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๔๑
๒) ปริมาณการผลิต	๔๔
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๔๕
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๔๗
๕) ต้นทุนการผลิต	๔๗
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๔๗
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๔๘

๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๔๙
---	----

๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๕๐
------------------------	----

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ หัวเรือนครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอบางกล่ำ	๖
ตารางที่ ๒ ลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอบางกล่ำ	๗
ตารางที่ ๓ ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอบางกล่ำ	๗
ตารางที่ ๔ ลักษณะประเพณีเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางกล่ำ	๘
ตารางที่ ๕ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอบางกล่ำ	๙
ตารางที่ ๖ จำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอบางกล่ำ	๑๐
ตารางที่ ๗ ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอบางกล่ำ	๑๐
ตารางที่ ๘ ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอบางกล่ำ	๑๑
ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบางกล่ำ	๑๒
ตารางที่ ๑๐ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวบ้านเกาะไหล	๑๔
ตารางที่ ๑๑ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผักพื้นบ้านบ้านหาร	๑๕
ตารางที่ ๑๒ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ชันโรงบางกล่ำ	๑๖
ตารางที่ ๑๓ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางงามจำกัด	๑๗
ตารางที่ ๑๔ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ชาตาแดงบ้านเลียบ	๑๘
ตารางที่ ๑๕ ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านป่ายางจำกัด	๑๙
ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๒๐
ตารางที่ ๑๗ ทรัพยากรดิน อำเภอบางกล่ำ	๒๐
ตารางที่ ๑๘ เขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๒๕
ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๒๖
ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๒๗
ตารางที่ ๒๑ ปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ	๒๙
ตารางที่ ๒๒ ต้นทุนการผลิตยางพาราปี ๒๕๖๕	๓๒
ตารางที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อยางพารา	๓๓
ตารางที่ ๒๔ Smart Farmer ต้นแบบการผลิตยางพารา	๓๔
ตารางที่ ๒๕ เขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๓๕
ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๓๖
ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๓๖
ตารางที่ ๒๘ ปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ	๓๘
ตารางที่ ๒๙ ต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕	๔๐
ตารางที่ ๓๐ โรงสีข้าวชุมชนอำเภอบางกล่ำ	๔๐
ตารางที่ ๓๑ Smart Farmer ต้นแบบการผลิตข้าว	๔๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ ๓๒	เขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๔๑
ตารางที่ ๓๓	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๔๒
ตารางที่ ๓๔	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา	๔๓
ตารางที่ ๓๕	ปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ	๔๔
ตารางที่ ๓๖	ต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๕	๔๗
ตารางที่ ๓๗	ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๙
ตารางที่ ๓๘	การวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๕๐

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑	หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ
ภาพที่ ๒	ลักษณะการประกอบอาชีพ
ภาพที่ ๓	ลักษณะการถือครองที่ดิน
ภาพที่ ๔	ลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๕	ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๖	พื้นที่ทรัพยากรดิน
ภาพที่ ๗	แหล่งน้ำใต้ดินอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๘	แหล่งน้ำผิวดินอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๙	แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภออำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
ภาพที่ ๑๐	แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภออำเภอบางกล่ำ จังหวัดจังหวัดสงขลา
ภาพที่ ๑๑	แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดจังหวัดสงขลา
ภาพที่ ๑๒	แผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา
ภาพที่ ๑๓	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๑๔	พื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง)อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๑๕	พื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม
ภาพที่ ๑๖	ร้อยละพื้นที่การปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม
ภาพที่ ๑๗	ปริมาณการปลูกยางพารา
ภาพที่ ๑๘	ปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๑๙	วิธีการตลาดยางพาราในอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๒๐	แหล่งรับซื้อยางพาราในอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๒๑	แผนที่เขตความเหมาะสมเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว
ภาพที่ ๒๒	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๒๓	แผนที่พื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)
ภาพที่ ๒๔	แผนที่พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๒๕	ร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๒๖	ปริมาณการปลูกข้าวอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๒๗	ปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี ในอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๒๘	วิธีการตลาดข้าว
ภาพที่ ๒๙	แผนที่เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน
ภาพที่ ๓๐	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๓๑	แผนที่พื้นที่ปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๓๒	พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับความเหมาะสม
ภาพที่ ๓๓	ร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๓๔	ปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมันอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๓๕	ปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอบางกล่ำ
ภาพที่ ๓๖	วิธีการปาล์มน้ำมัน

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

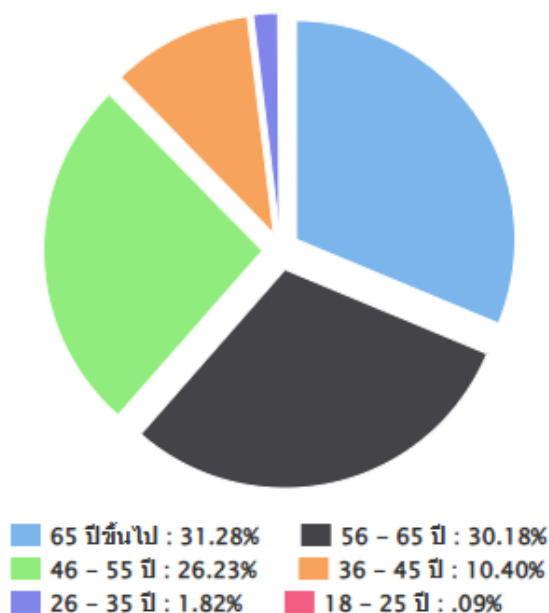
อำเภอบางกล่ำ มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๓,๓๔๗ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑,๐๔๗ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๘ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๐๔๗	๓๑.๒๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๐๑๐	๓๐.๑๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๘๗๘	๒๖.๒๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๔๘	๑๐.๔๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๖๑	๑.๘๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๓	๐.๐๙
รวม	๓,๓๔๗	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

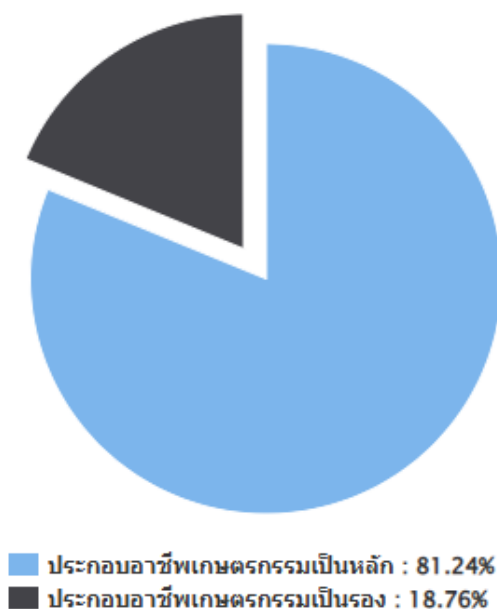
อำเภอบางกล่ำมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๒,๗๑๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๔ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๖

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒,๗๑๙	๘๑.๒๔
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๒๘	๑๘.๗๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

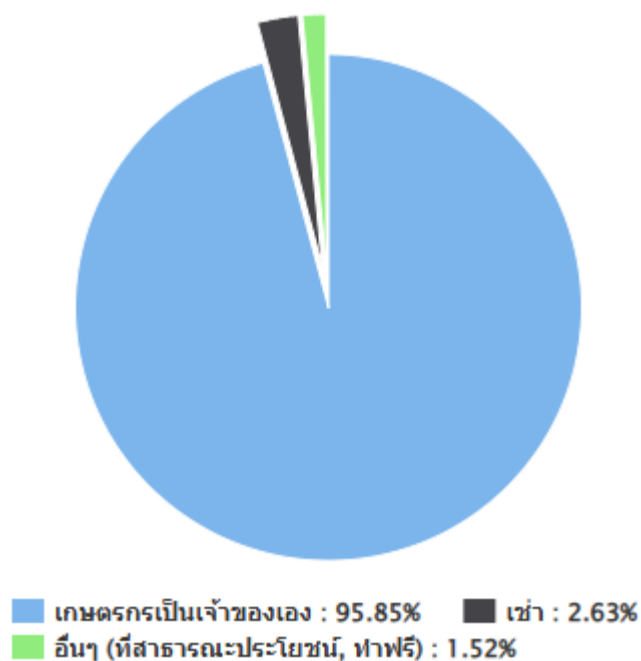
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอบางกล่ำ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒,๕๘๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๘๕ รองลงมา คือ อื่น ๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๒ และเช่า จำนวน ๗๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๒,๕๘๖	๙๕.๘๕
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๕๑	๑.๕๒
เช่า	๗๑	๒.๖๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

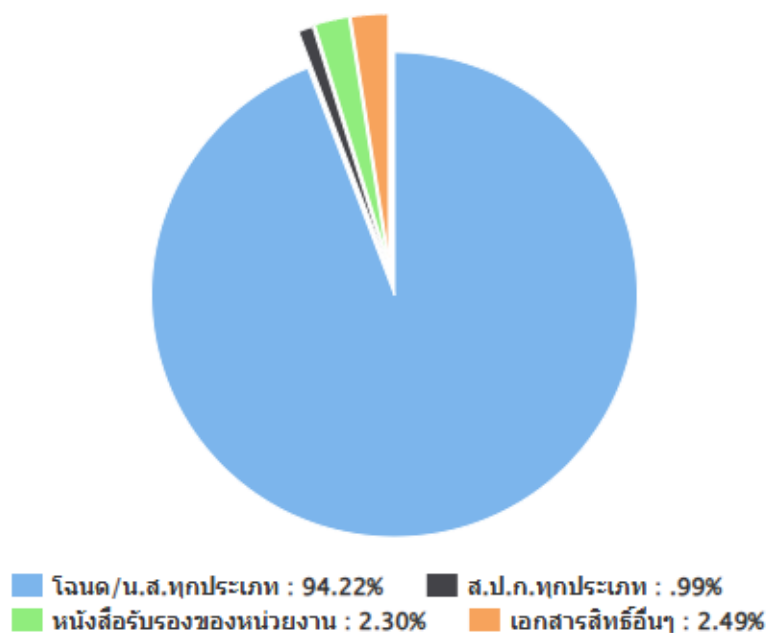
เกษตรกรอำเภอบางกล่ำ มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๖๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๙ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท สป.ก. จำนวน ๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙๙ และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๒,๔๖๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๒๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒,๔๖๓	๒๖	๖๐	๖๕	๒,๕๘๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอบางคล้า จังหวัดสงขลา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางคล้า, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอบางคล้า มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๔ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๕๒ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๗ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๖๔ ราย วิสาหกิจชุมชน ๒๘ แห่ง สมาชิก ๔๐๒ ราย สหกรณ์จำนวน ๖ แห่ง สมาชิก ๓๐๔ ราย และกลุ่มเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอบางคล้า จังหวัดสงขลา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ท่าช้าง	๔	๗๙	๘	๑๒๓	๑	๑๕	๑๒	๑๖๔	๕	๙๔๗	-	-
บางคล้า	๓	๕๐	-	-	๑	๑๗	๔	๔๕	๑	๒,๑๐๐	-	-
บ้านหาร	-	-	๑	๒๔	-	-	๕	๑๐๔	-	-	-	-
แม่ทอม	๒	๒๓	-	-	๑	๓๒	๗	๙๘	-	-	-	-
รวม	๙	๑๕๒	๙	๑๔๗	๓	๖๔	๒๘	๔๐๒	๖	๓,๐๔๗	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางคล้า, พ.ศ.๒๕๖๘

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอบางกล่ำมีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๔ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๔ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
ท่าช้าง	๑	๓	-	๑	๑	๑	-	-	-
บางกล่ำ	-	๔	๑	-	๑	-	-	-	-
บ้านหาร	-	๓	-	-	๑	๑	-	-	-
แม่ทอม	-	๔	๑	-	๑	-	-	-	-
รวม	๑	๑๔	๒	๑	๔	๒	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอบางกล่ำ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๘๗ คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๓๖ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๒๘ ราย และอาสาสมัครปศุสัตว์ ๑๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏูปที่ดิน
ท่าช้าง	๑	๓	-	๗	๑๓	๑๘	๓	๑	-
บางกล่ำ	-	-	-	๑	๗	๗	๑	-	-
บ้านหาร	-	-	-	๐	๔	๕	-	-	-
แม่ทอม	-	-	-	๓	๔	๖	-	-	-
รวม	๑	๓	-	๑๑	๒๘	๓๖	๔	๑	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอบางกล่ำ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอบางกล่ำ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ท่าช้าง	๔	นายควน อารมณฤทธิ นายวิมล เพ็ชรการ นายจรูญ นิลสุวรรณ นายเฟาซี เบ็ญหิหมาน	ม.๑๗ ต.ท่าช้าง ม.๓ ต.ท่าช้าง ม.๑๕ ต.ท่าช้าง ม.๑๑ ต.ท่าช้าง	เศรษฐกิจพอเพียง ยางพารา ยางพารา เศรษฐกิจพอเพียง
บางกล่ำ	๑	นายชาญชัย ทิพย์มณี	ม.๑ ต.บางกล่ำ	ไม้ผล
บ้านหาร	๑	นายภาณุ พิทักษ์เผ่า	ม.๑ ต.บ้านหาร	เศรษฐกิจพอเพียง
แม่ทอม	๑	นายเปลื้อง สุขสวัสดิ์	ม.๓ ต.แม่ทอม	เศรษฐกิจพอเพียง
รวม	๗			เศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางกล่ำ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายวิชาญ ขวัญช่วย

บ้านเลขที่ ๙ ม.๑๐ ต.ท่าช้าง อ.บางกล่ำ จ.สงขลา

สถานการณ์ของพื้นที่ : อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ทั้งหมด ๙๒,๓๖๙ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๔๒,๒๐๕ ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา ซึ่งมีพื้นที่โซนนิ่ง S๑ จำนวน ๑๒,๕๖๒ ไร่ S๒ จำนวน ๕,๒๐๗ ไร่ S๓ จำนวน ๑๘,๓๑๒ ไร่ และ N จำนวน ๑,๓๐๕ ไร่ จากสถานการณ์ราคายางพาราตกต่ำต้นทุนการผลิตสูงการจัดการดูแลรักษาสวนยางพารา ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรทำให้เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา โดยการลดต้นทุนการผลิตโดยการตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองและผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มาควบคุมโรครากขาวยางพารา

แนวทางการพัฒนา : ๑. ลดต้นทุนการผลิตโดยการตรวจวิเคราะห์ดิน

๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยสั่งตัด

๓. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ศูนย์เรียนรู้ด้านยางพาราเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา

๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยสั่งตัด เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓. การป้องกันกำจัดโรคและศัตรูยางพารา

๔. อาชีพเสริมในสวนยางพารา

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. เกษตรทฤษฎีใหม่

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. บัญชีครัวเรือนต้นทุน
๒. การจัดการระบบน้ำ
๓. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล
๔. การเลี้ยงผึ้งโพรง
๕. การปลูกผักกาด

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๔ ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางกล่ำ
จังหวัดสงขลา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงงู และงูยวนบางกล่ำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลง เศรษฐกิจ	๑	บางกล่ำ	นายคมคาย เพชรมณี	๐๖๑-๒๕๓๒๘๗๔
๒	ศพก.ตำบลแม่ทอม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๒	แม่ทอม	นายเจตน์ธวัช กุลนิล	๐๘๑-๓๓๘๒๕๖๓
๓	สวนปิตี	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก	๖	แม่ทอม	นายภูกิจ ปิตีฑารากุล	๐๘๔-๑๐๖๗๔๗๕
๔	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ตำบลท่าช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการ ดิน	๑๐	ท่าช้าง	นายกฤตภาส สนิท มิสโร	๐๘๖-๓๘๓๑๘๒๓
๕	ศูนย์จัดการศัตรูพืช ชุมชนตำบลแม่ทอม	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๑	แม่ทอม	นายพะยอม พันคง	๐๙๒-๕๘๒๙๗๖๔
๖	ศพก.ตำบลบางกล่ำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	บางกล่ำ	นายสมโภช นันทวงศ์	๐๘๔-๖๖๘๘๑๖๑
๗	แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ๑ ไร่ ๑ แสน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๑๗	ท่าช้าง	นายดวน อารมณฤทธิ	๐๘๖-๒๙๖๑๑๘๔
๘	สวนปันสุข	ศูนย์เรียนรู้มาตรฐานการ ผลิตสินค้าเกษตร	๕	แม่ทอม	นายอนวัติ ลักกิตโร	๐๘๙-๑๙๗๐๔๕๔
๙	ศูนย์ข้าวชุมชน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ ข้าวชุมชน	๕	บ้านหาร	นายสุณี บุญประการ	๐๘๙-๖๕๕๒๗๗๗
๑๐	แปลงใหญ่ผักพื้นบ้าน บ้านหาร	เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	บ้านหาร	นายอดิศักดิ์ บิลหมุด	๐๘๑-๐๙๔๖๐๘๕
๑๑	สหกรณ์การเกษตร บางกล่ำ จำกัด	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	๑	บางกล่ำ	นายจิต เพ็ชรกาล	๐๘๑-๙๕๙๗๐๔๙
๑๒	แปลงเกษตรกรต้นแบบ ทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๕	บางกล่ำ	นายธนาพงศ์ อารมณ ไว	๐๘๑-๙๕๙๐๕๙๖
๑๓	วิสาหกิจชุมชนผักกาด แคร่เกษตรอินทรีย์ ผู้สูงอายุตำบลบ้านหาร	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชผัก	๔	บ้านหาร	นางเตือนใจ เรืองมณี	๐๘๘-๓๗๗๕๓๙๘
๑๔	สวนเจ้าอิท	เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตร ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ท่าช้าง	นายวณิช สง่าบ้านโคก	๐๘๗-๘๓๗๒๔๘๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอบางกล่ำ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแปลงใหญ่
ข้าวเกาะไหล กลุ่มแปลงใหญ่ผักพื้นบ้านบ้านหาร กลุ่มแปลงใหญ่ชันโรงบางกล่ำ กลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์
กองทุนสวนยางบ้านยางงามจำกัด กลุ่มแปลงใหญ่ข้าตาแดงบ้านเลียบ และกลุ่มแปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวน
ยางบ้านปายาง จำกัด

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าวเกาะไหล.....

ที่อยู่.....หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านหาร อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม.....นาข้าว.....

- เป้าหมายการดำเนินงาน.....ลดต้นทุนการผลิต จาก ๒,๖๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๒๐๐ บาท/ไร่ (๑๕%).....
- เป้าหมายผลผลิต.....เพิ่มผลผลิต จาก ๕๐๐ กก./ไร่ เป็น ๘๐๐ กก./ไร่ (๖๐ %).....
- เป้าหมายรายได้.....๑๑,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๒,๖๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. เพิ่มปริมาณผลผลิต
๓. เพิ่มช่องทางการตลาด

ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวเกาะไหล จังหวัดสงขลา

กิจกรรม	เดือน													ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
๑. ลดต้นทุนการผลิต															
๑.๑ เก็บตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์							←→								
๑.๒ เตรียมแปลง							←→								
๑.๓ การทำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมัก							←→								
๑.๔ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน										←→					
๒. การเพิ่มผลผลิต															
๒.๑ การจัดซื้อและจัดเตรียมเมล็ดพันธุ์						←→									
๒.๒ การหว่านเมล็ดพันธุ์									←→						
๒.๓ การให้ปุ๋ยครั้งที่ ๑ (๑๖-๒๐-๐)										←→					
๒.๔ การให้ปุ๋ยครั้งที่ ๒ (๑๕-๑๕-๑๕)										←→					
๒.๕ การเก็บเกี่ยว	←→														
๓. การพัฒนาคุณภาพ	←→												→		
๔. การบริหารจัดการ	←→												→		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ พ.ศ.๒๕๖๗

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ...แปลงใหญ่ผักพื้นบ้านบ้านนาร...

ที่อยู่...หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านนาร อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

กิจกรรม...ผักพื้นบ้าน ได้แก่ ชะอม มันปู มะม่วงหิมพานต์

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิตการใช้ปุ๋ยลงร้อยละ ๒๐
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิตขึ้นร้อยละ ๑๐ พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP ร้อยละ ๓๐
- เป้าหมายรายได้...๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย...๑,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. เพิ่มปริมาณผลผลิต
๓. เพิ่มช่องทางการตลาด

ตารางที่ ๑๑ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผักพื้นบ้านบ้านนาร จังหวัดสงขลา

กิจกรรม	เดือน														ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.				
๑. ลดต้นทุนการผลิต																
๑.๑ เก็บตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์							←	→								
๑.๒ การทำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมัก								←	→							
๑.๓ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	←	→							←	→						
๒. การเพิ่มผลผลิต										←	→	→				
๒.๑ การให้ปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ																
๓. การพัฒนาคุณภาพ/เพิ่มมูลค่า						←	→									
๓.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่อง GAP การพัฒนาคุณภาพ และการแปรรูปสินค้า										←	→					
๓.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร									←	→	→					
๔. การบริหารจัดการ	←	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→			
๔.๑ การจัดเวทีชุมชนวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม						←	→									

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ พ.ศ.๒๕๖๗

แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ชั้นโรงนางกล้า.....

ที่อยู่.....หมู่ที่ ๑ ตำบลนางกล้า อำเภอบางกล้า จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม.....เลี้ยงชันโรง และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้ง.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนค่ารังชันโรงจาก ๒๕๐-๓๐๐ บาท/รัง เป็น ๒๐๐-๒๕๐ บาท/รัง
- เป้าหมายผลผลิต.....เพิ่มผลผลิตต่อรังจากเดิมเฉลี่ย ๐.๔๕ ลิตร/รัง เป็น ๐.๕-๐.๖ ลิตร/รัง.....
- เป้าหมายรายได้.....๑๕๐,๐๐๐๐ บาท/ปี.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. เพิ่มปริมาณผลผลิต
๓. เพิ่มช่องทางการตลาด

ตารางที่ ๑๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ชั้นโรงนางกล้า จังหวัดสงขลา

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
๑. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและวางแผนการลดต้นทุนร่วมกัน											↔			
๒. อบรมการผลิตรัง			↔											
๓. ส่งเสริมการปลูกพืชอาหารของชันโรง	↔													
๔. อบรมการผลิตน้ำผึ้งคุณภาพ	↔													
๕. วิเคราะห์จัดทำแผนรายแปลง และปรับปรุงข้อมูลสมาชิก										↔				
๖. ประชุมสมาชิก		↔		↔		↔		↔		↔		↔		
๗. สำรวจปริมาณผลผลิตของสมาชิก						↔								
๘. อบรมการบริหารจัดการกลุ่มและการจัดทำบัญชี			↔											
๙. พัฒนาสมาชิกให้เป็น Smart Farmer					↔									
๑๐. อบรมการเชื่อมโยงตลาด และการจำหน่ายสินค้าออนไลน์			↔											

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล้า พ.ศ.๒๕๖๗

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางงามจำกัด.....

ที่อยู่.....หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม.....ยางพารา.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิตการใช้ปุ๋ยลงร้อยละ ๒๐
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิตขึ้นร้อยละ ๑๐ พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP ร้อยละ ๒๐.....
- เป้าหมายรายได้.....๙,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประเมินการรายจ่าย.....๔,๖๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. เพิ่มปริมาณผลผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๓. เพิ่มช่องทางการตลาด

ตารางที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางงามจำกัด จังหวัดสงขลา

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
๑. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และวางแผนการลดต้นทุนร่วมกัน											↔			
๒. อบรม การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง			↔											
๓. อบรมการดูแลสวนยางพารา	↔			↔		↔			↔					
๔. สำรวจข้อมูลการได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP		↔												
๕. วิเคราะห์จัดทำแผนรายแปลง และปรับปรุงข้อมูลสมาชิก										↔				
๖. ประชุมสมาชิก	↔													
๗. สำรวจปริมาณผลผลิตของสมาชิก						↔								
๘. อบรมการบริหารจัดการกลุ่มและการจัดทำบัญชี			↔											
๙. พัฒนาสมาชิกให้เป็น Smart Farmer					↔									

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ พ.ศ.๒๕๖๗

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ข้าตาแดงบ้านเลียน.....

ที่อยู่.....หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม.....ข้าตาแดง และผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าตาแดง.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิตการใช้ปุ๋ยลงร้อยละ ๒๐
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิตขึ้นร้อยละ ๑๐ พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP ร้อยละ ๓๐.....
- เป้าหมายรายได้.....๖๕,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี.....
- ประเมินการรายจ่าย.....๕๐,๐๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. เพิ่มปริมาณผลผลิต
๓. เพิ่มช่องทางการตลาด
๔. มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าตาแดง

ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ผักพื้นบ้านบ้านหาร จังหวัดสงขลา

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
๑. ลดต้นทุนการผลิต														
๑.๑ เก็บตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์							←→							
๑.๒ การทำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมัก								←→						
๑.๓ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	←→								←→					
๒. การเพิ่มผลผลิต										←→				
๒.๑ การให้ปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ														
๓. การพัฒนาคุณภาพ/เพิ่มมูลค่า						←→								
๓.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่อง GAP การพัฒนาคุณภาพ และการแปรรูปสินค้า										←→				
๓.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางโรงเรียนเกษตรกร									←→					
๔. การบริหารจัดการ	←→												←→	
๔.๑ การจัดเวทีชุมชนวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม						←→								

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ พ.ศ.๒๕๖๗

แผนการผลิตรายการกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านป่ายางจำกัด.....

ที่อยู่.....หมู่ที่ ๙ ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม.....ยางพารา.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิตจาก ๕๐ บาท/กก. เป็น ๔๕ บาท/กก.....
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิตขึ้นร้อยละ ๒๐ พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP ร้อยละ ๒๐.....
- เป้าหมายรายได้.....๑๒,๐๐๐.....บาท/ไร่.....
- ประเมินการรายจ่าย.....๙,๔๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP
๒. เพิ่มปริมาณผลผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๓. เพิ่มช่องทางการตลาด

ตารางที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านป่ายาง จำกัด จังหวัดสงขลา

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
๑. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และวางแผนการลดต้นทุนร่วมกัน											↔			
๒. อบรม การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการผสมปุ๋ยใช้เอง			↔											
๓. อบรมการดูแลสวนยางพารา	↔			↔		↔			↔					
๔. สำรวจข้อมูลการได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP		↔												
๕. วิเคราะห์จัดทำแผนรายแปลง และปรับปรุงข้อมูลสมาชิก										↔				
๖. ประชุมสมาชิก	↔													
๗. สำรวจปริมาณผลผลิตของสมาชิก						↔								
๘. อบรมการบริหารจัดการกลุ่มและการจัดทำบัญชี			↔											
๙. พัฒนาสมาชิกให้เป็น Smart Farmer					↔									

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ท่าช้าง	แปลงใหญ่ข้าตาแดงบ้านเลียบ	ข้าตาแดง	๓๑	๘๒.๒๕	นางอวบ สุขฤกษ์	๐๘๒๒๖๓๒๖๗๔
		แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านปายางจำกัด	ยางพารา	๓๙	๓๖๓.๒๕	นายจิต เพ็ชรกาล	๐๘๑๙๕๙๗๐๔๙
		แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางงามจำกัด	ยางพารา	๗๘	๗๒๐.๕๐	นามสมเกียรติ ดำสะอาด	๐๘๖๓๘๓๑๘๒๓
		แปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอบางกล่ำ	ทุเรียน	๓๒	๘๔.๗๕	นายสวน สิทธิพงษ์	๐๘๑๒๗๖๑๕๖๐
๒	บางกล่ำ	แปลงใหญ่ชั้นโรงบางกล่ำ	ชั้นโรง	๓๖	๑๑๙.๗๕	นายคมคาย เพชรมุณี	๐๘๐๔๗๖๐๕๑๒
๓	บ้านหาร	แปลงใหญ่ผักพื้นบ้านบ้านหาร	ผัก	๓๖	๒๗.๕๐	นายรอมาน หมดอะดัม	๐๘๑๐๙๔๖๐๘๕
		แปลงใหญ่ข้าวเกาะไหล	ข้าว	๕๙	๓๐๑.๕๐	นายสุณี บุญประการ	๐๘๙๖๕๘๒๗๗๗
๔	แม่ทอม	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

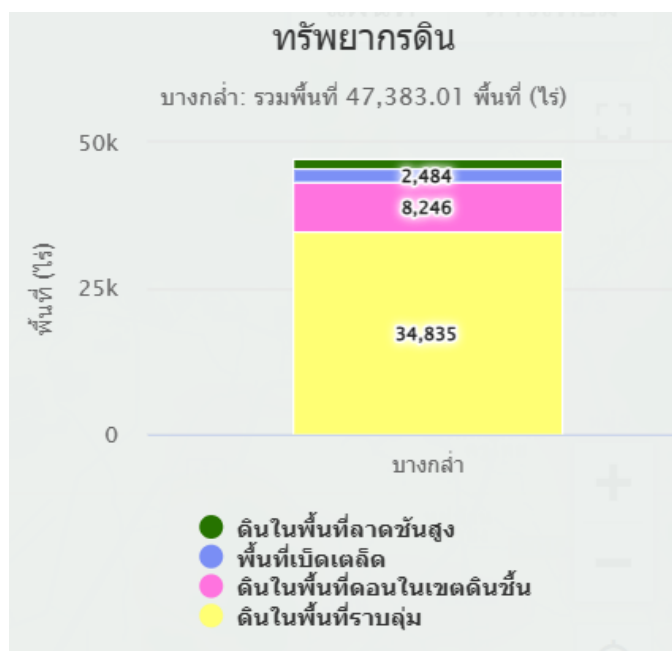
ดินในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ

ตารางที่ ๑๗ แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๑,๘๑๘	๒.๐๐
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๒,๑๖๓	๒.๓๘
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒,๖๗๗	๒.๙๕
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๗,๓๓๐	๓๐.๑๙

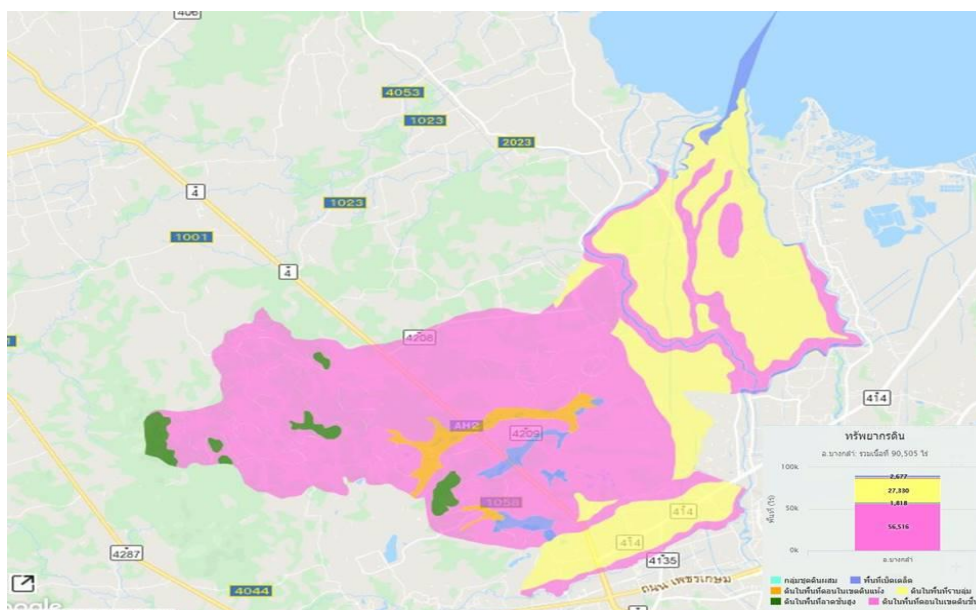
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอบางกล่ำ

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๗ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน)

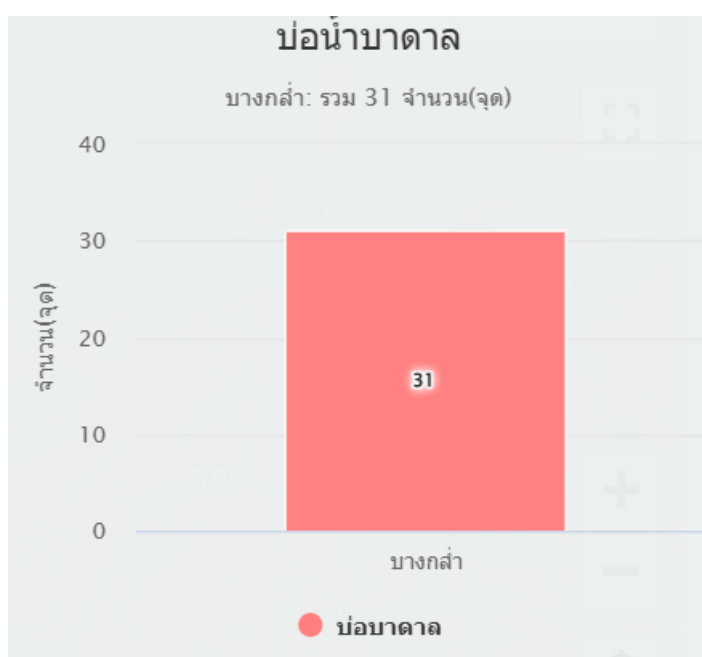
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอบางกล่ำ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๖๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา รวมทั้งสิ้น ๓๑ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

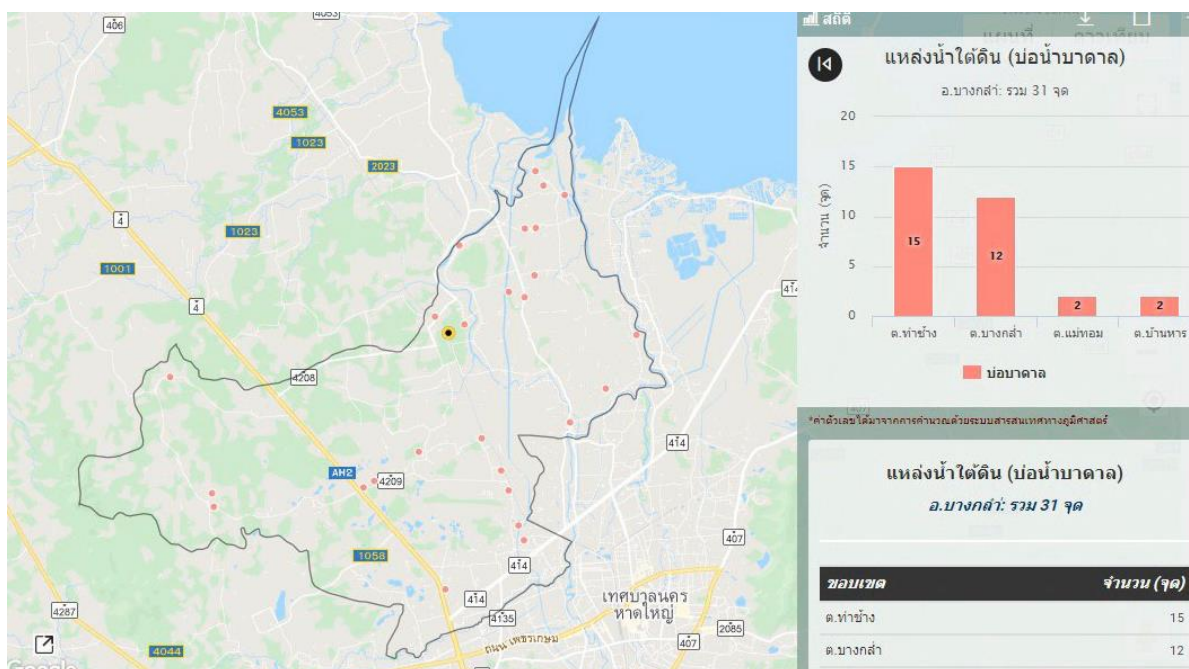
ตำบลท่าช้าง	จำนวน ๑๕ บ่อ
ตำบลบางกล่ำ	จำนวน ๑๒ บ่อ
ตำบลบ้านหาร	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลแม่ทอม	จำนวน ๒ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๗)

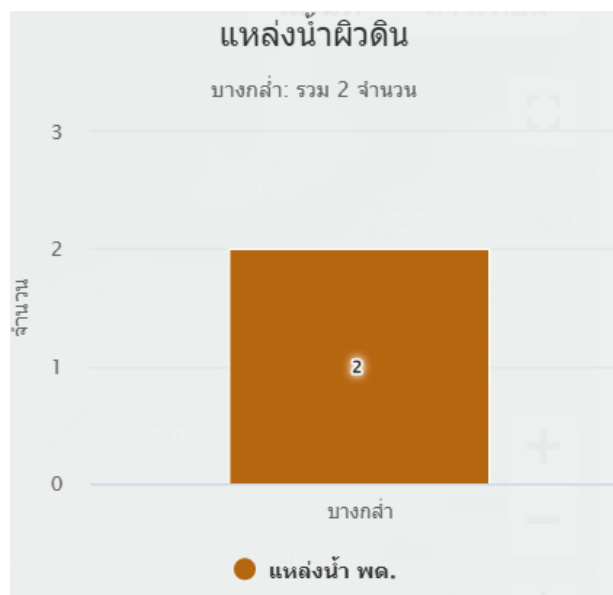
แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๗)

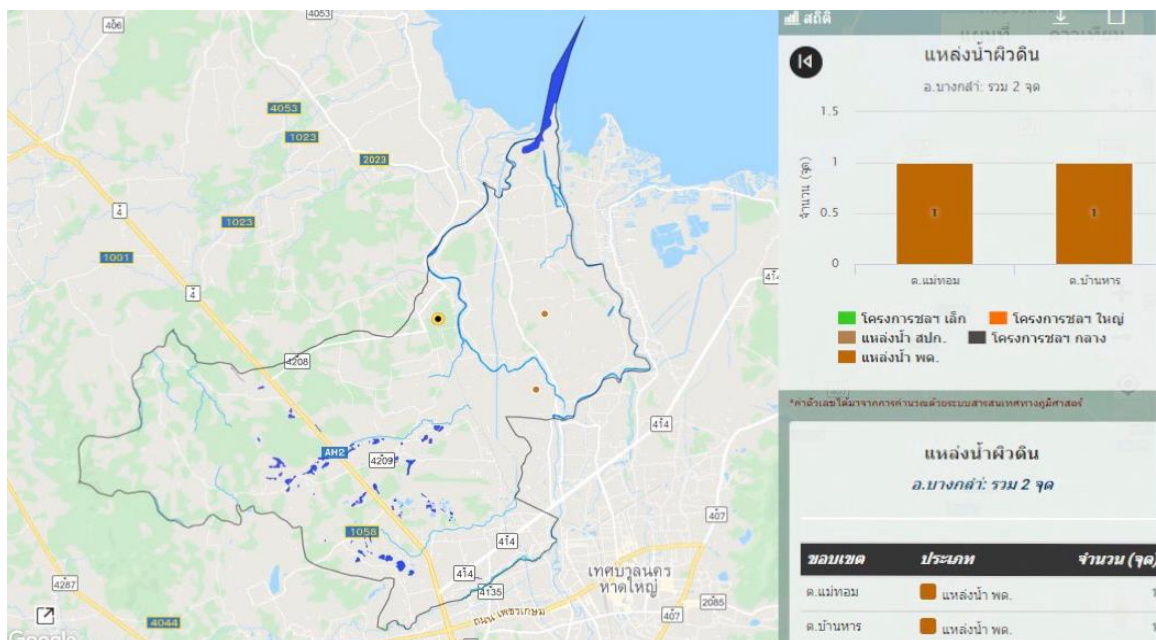
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอบางกล่ำ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๒ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ...-... แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน-... แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ..-.... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ..-.... แห่ง

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๑๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๑๑ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ยางพารา

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

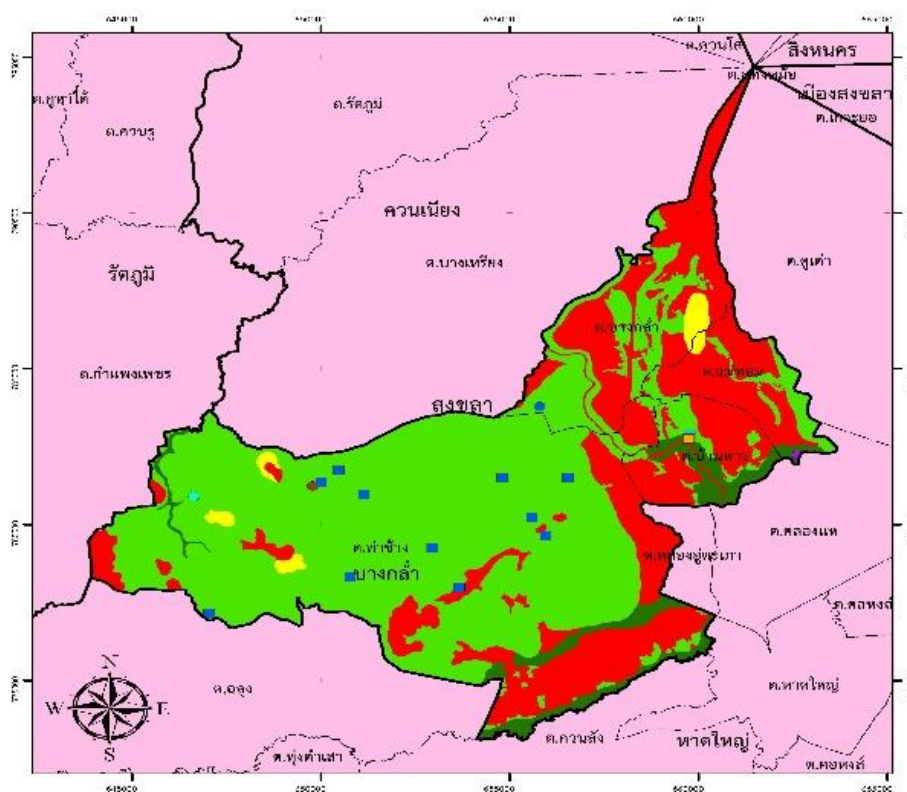
อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพาราทั้งหมด จำนวน ๙๐,๒๖๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๕๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๗,๓๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๕๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๒๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๙,๐๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๑

ตารางที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางกล่ำ	๔,๕๙๐	๕๗,๓๕๐	๑,๒๔๘	๒๙,๐๗๖	๙๐,๒๖๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗

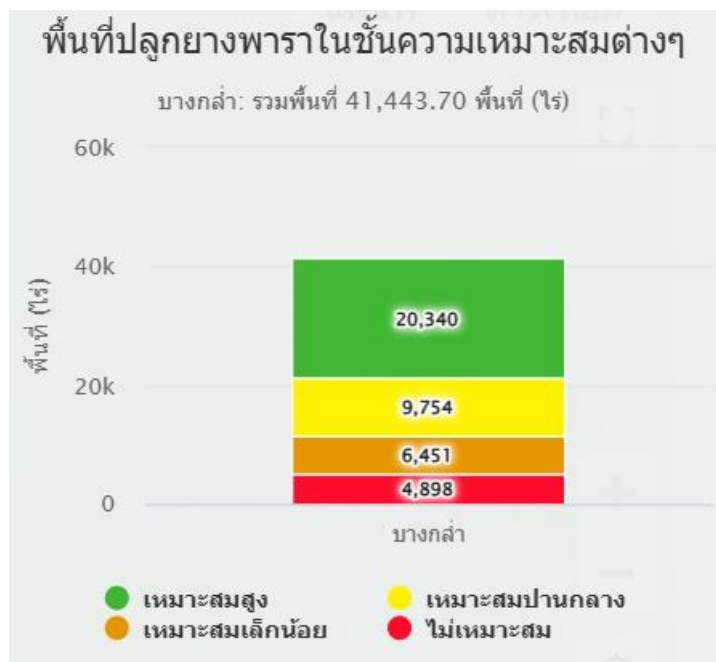
แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา

ภาพที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอบางกล่ำ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

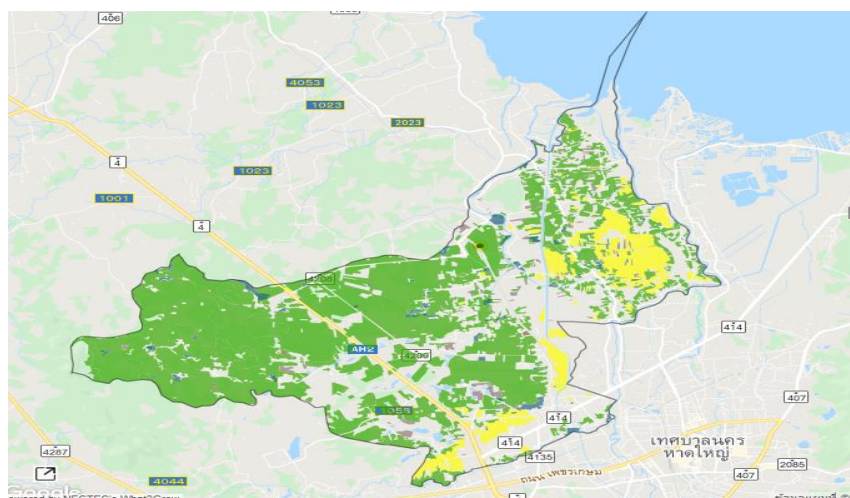
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๔๔,๕๗๗ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลท่าช้าง จำนวน ๓๖,๙๐๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลบางกล่ำ จำนวน ๓,๖๙๔ ไร่ และตำบลแม่ทอม จำนวน ๒,๔๔๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)
๑	ท่าช้าง	๓๖,๙๐๑
๒	บางกล่ำ	๓,๖๙๔
๓	บ้านหาร	๑,๕๓๔
๔	แม่ทอม	๒,๔๔๘
	รวม	๔๔,๕๗๗

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th> พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา

ภาพที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางกล่ำ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๓) พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

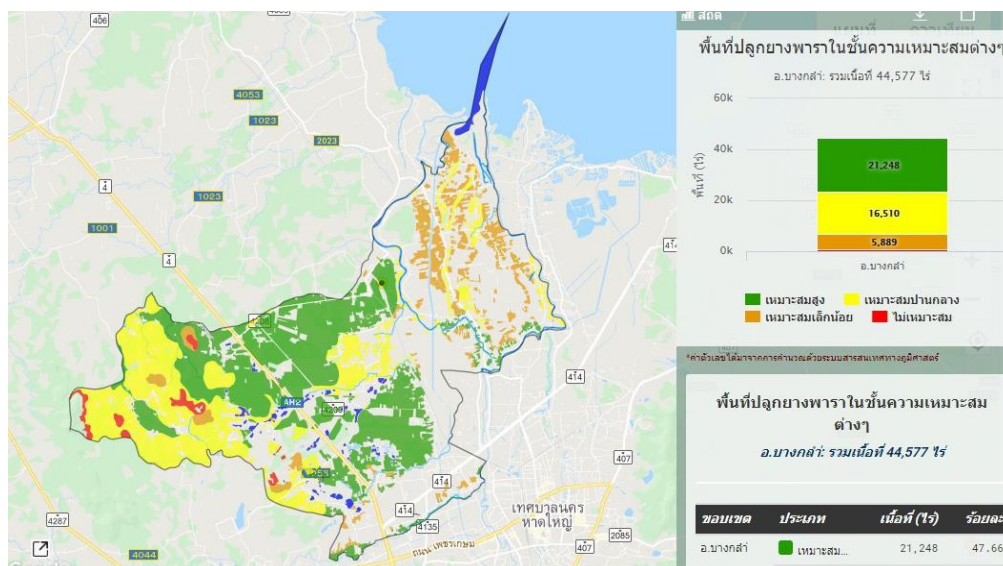
อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๔๔,๕๗๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๑,๒๔๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๖๖ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๖,๕๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๘๘๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒๑ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๘

ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางกล่ำ	๒๑,๒๔๘	๑๖,๕๑๐	๕,๘๘๙	๙๓๐	๔๔,๕๗๗

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๓

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๑๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูก.....ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ.....จังหวัด.....

ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒) ปริมาณการผลิต

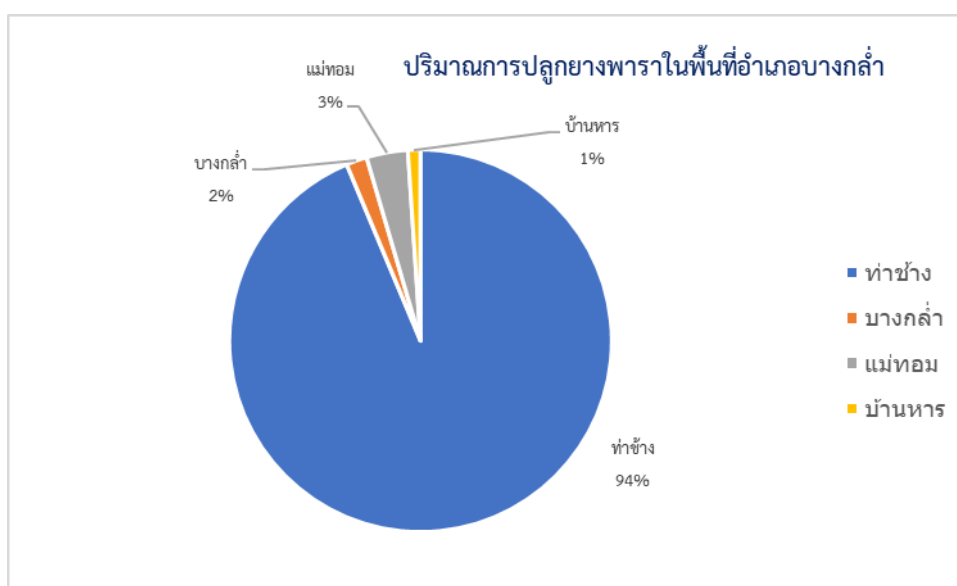
อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๑๕,๙๓๖ ไร่ ๒,๐๓๗ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลท่าช้าง จำนวน ๑๒,๑๙๕ ไร่ จำนวน ๑,๔๕๔ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลบางกล่ำ จำนวน ๒,๐๖๖ ไร่ ๓๖๖ ครัวเรือน และตำบลแม่ทอม จำนวน ๓๑๗ ไร่ ๑๐๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าช้าง	๑,๖๒๘	๑๔,๖๐๕.๓๙	๑๔,๒๔๐.๘๖	๓,๙๘๗.๔๔	๐.๒๘
บางกล่ำ	๔๒๑	๒,๗๑๑.๗๐	๒,๖๗๗.๓๘	๗๔๙.๖๗	๐.๒๘
บ้านหาร	๑๘๗	๕๓๔.๖๖	๕๓๐.๑๙	๑๔๘.๔๕	๐.๒๘
แม่ทอม	๑๗๙	๕๔๕.๗๗	๑๖๑.๗๙	๔๕.๓๐	๐.๒๘
รวม	๒,๔๑๕	๑๘,๓๙๗.๕๒	๑๗,๖๑๐.๒๒	๔,๙๓๐.๘๖	๐.๒๘

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๑๗ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ นิยมปลูกยางพาราพันธุ์ส่งเสริม ได้แก่ RRIM ๖๐๐, PR ๒๕๑ เป็นต้น ผลผลิตระยะแรกอยู่ในระดับปานกลาง แต่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในปีต่อมา โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย ๒๘๐ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

(๒) การเตรียมดิน การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูก จะต้องทำการไถพลิกดิน จำนวน ๒ ครั้ง และเก็บเศษไม้และวัชพืชออกจากพื้นที่ให้หมด จากนั้นจึงทำการไถพรวนซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ดินมีความร่วนซุย และปักไม้ชะมบตามระยะปลูกตามที่กำหนดไว้ ขุดหลุมที่จะทำการปลูก มีขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร และตากหลุมไว้ ๑๐ ถึง ๑๕ วัน เพื่อให้เกิดการย่อยดินทุกชั้นและผสมปุ๋ยหินฟอสเฟต อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุมใส่ลงไปในหลุมที่เตรียมไว้

(๓) การปลูก ใช้หลักหรือไม้ปลายแหลมแทงลงไปในหลุม ขนาดเกือบเท่าความยาวของรากแก้ว นำต้นตอตาลไปปลูกโดยให้แผ่นตาอยู่ในแนวเหนือหรือใต้ จากนั้นอัดดินให้แน่นเท่าที่จะทำได้ แล้วทำการกลบดินให้อยู่ในแนวระดับที่ดินอยู่บริเวณส่วนรอยต่อของรากกับลำต้น และหลังทำการปลูกเสร็จควรพูนดินบริเวณโคนต้นให้สูงขึ้นเล็กน้อย เพื่อป้องกันน้ำขังคลุมโคนต้นด้วยเศษฟางข้าวหรือวัสดุอื่นๆ เท่าที่จะหาได้

(๔) ระบบการให้น้ำ อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ในกรณีที่ฝนไม่ตก ติดต่อกันหลายวัน หลังจากปลูกไปแล้วควรใช้น้ำรดต้นไม้ด้วย ด้วยอัตราประมาณ ๕ ลิตรต่อต้น หรือตามความเหมาะสม

(๕) การดูแลรักษา การปลูกซ่อม การปลูกยางพาราไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ทำการปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางพาราที่แตกต่างกันเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลง เป็นต้น โดยจุดประสงค์แล้วการปลูกซ่อมยางพาราก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมและไม่มีหลุมว่าง ซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างเต็มที่ อีกประการหนึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางพาราก็คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางพาราเดิมและยางพาราที่ปลูกซ่อมใหม่ ในการปลูกซ่อมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องพิจารณาใช้วัสดุปลูกซ่อมอย่างเหมาะสม การจะใช้วัสดุปลูกซ่อมชนิดใด เช่น ต้นตอตา ต้นติดตา หรือต้นยางชำถุง ต้องขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยางพาราในแปลงปลูกในระยะนั้นๆ ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่จะทำการปลูกซ่อมด้วย

การตัดแต่งกิ่งยางพารา วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการตัดแต่งกิ่งยางพาราก็เพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รูปทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นกลมตรง ไม่มีปุ่มปม ทำให้ง่ายต่อการกรีดและเพิ่มพื้นที่การกรีดให้สูงขึ้น ส่วนการตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่มใบให้บางลง การตัดทอนทอนลมมีน้อย และยังช่วยแก้ ปัญหาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่างๆ เช่น โรคเปลือกเน่า โรคราสีชมพู เป็นต้น

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมีบำรุงรักษาสวนยางตามจำนวนและปริมาณที่กำหนด แต่การใช้ปุ๋ยเคมีในระยะเวลานาน ทำให้เกิดผลกระทบต่อต้นยาง สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้รณรงค์ให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไว้ใช้เองในสวนยางและจำหน่ายแก่ผู้สนใจทั่วไป

(๗) การเก็บเกี่ยว

เกษตรกรมีระบบการกรีดยางพารา โดยนิยมเปิดกรีด ๑ ใน ๓ ของต้น ระบบการกรีด ๓ วัน เว้น ๑ วัน เกษตรกรยังขาดความรู้ในเรื่อง โรคหน้ำยาง และการบำรุงรักษาหน้ำยางเกษตรกรบางรายใช้สารเคมีเร่งปริมาณน้ำยาง เพื่อต้องการเพิ่มปริมาณน้ำยางให้มากขึ้น เกษตรกรส่วนมากนิยมจำหน่ายผลผลิตในรูปน้ำยางสดเนื่องจากจำหน่ายได้สะดวก ทำให้เกษตรกรมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้มากขึ้น มีการรวมกลุ่มเกษตรกรจัดตั้งกลุ่มรับซื้อน้ำยางสดในพื้นที่ เพื่อส่งต่อบริษัท มีการจัดทำยางแผ่นคุณภาพกันน้อย ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๒๘๐ กก./ไร่/ปี ราคาจำหน่าย ประมาณ ๔๕ - ๕๐ บาท ตามกลไกตลาด

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อกรีดยางแล้ว น้ำยางก็จะไหลไปตามรอยที่ทำไว้ผ่าน ลื่นร่องน้ำยางและไหลลงถ้วยรองรับน้ำยางในที่สุด ภายหลังจากกรีดยางไปแล้วประมาณ ๓ ชั่วโมง ส่วนมากน้ำยางก็จะหยุดไหลก็จะเริ่มเก็บน้ำยางได้ ซึ่ง ผู้เก็บน้ำยางโดยปกติจะเป็นคนเดียวกับคนกรีดยาง จะถือถังหิ้วหรือหาบปีปไปเก็บน้ำยาง เก็บน้ำยางในถ้วยแล้วเทลงไปในถังหรือปีปที่ถือ หลังเทน้ำยางจากถ้วยก็จะใช้ไม้ปาดน้ำยาง กวาดน้ำยางออกจากถ้วยให้หมด แล้วนำถ้วยไปเก็บคว่ำไว้บนห่วงลวดที่ใช้ตากด้วย เพื่อไม่ให้ถ้วยสกปรก และป้องกันฝุ่นละอองตกลงไปในถ้วย น้ำยางที่เก็บได้จะถูกนำมารวบรวม แล้วลำเลียงไปส่งยังโรงงานทำยางแผ่นอีกต่อหนึ่ง สำหรับสวนขนาดใหญ่ ปัจจุบันในบางท้องที่จะมีพ่อค้ามารับซื้อน้ำยางสด ๆ เลย ขั้นตอนการซื้อขายจะคิดจากน้ำหนักของน้ำยางสดทั้งหมด และหาความเข้มข้นของน้ำยางโดยจะมีเครื่องมือวัดที่เรียกว่าวัดค่าออกมาแล้ว หาค่าเฉลี่ยเป็นน้ำหนักยางแห้งตึราคาออกมาเป็นกิโลกรัม ซื้อขายในราคาเท่ากับราคารายางชั้นสองของตลาดในแต่ละวัน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โรคที่สำคัญได้แก่ โรคกลากขาว ลักษณะอาการเส้นใยของเชื้อราจะเป็นสีขาว แตกกิ่งก้านแผ่ปกคลุมทั่วผิวยาง เส้นใยที่อายุมากจะกลมมนและกลายเป็นสีเหลืองซีดหรือแดงซีด เนื้อไม้ในระยะแรกจะแข็งกระด้างเป็นสีน้ำตาลซีด ในระยะที่เป็นโรคอย่างรุนแรงจะเป็นสีครีม ถ้าอยู่ในที่ชื้นแฉะจะเน่า และดอกเห็ดมีลักษณะเป็นแผ่นครึ่งวงกลม แผ่นเดี่ยวหรือซ้อนกันหลายแผ่นเป็นชั้น ๆ เกาะติดกับโคนต้นหรือรากเหมือนหิ้ง ผิวด้านบนของดอกเห็ดเป็นสีเหลืองส้ม เป็นวงสลับสีอ่อนแก่ ขอบดอกเป็นสีขาว ด้านล่างเป็นสีส้มแดงและเป็นรูเล็ก ๆ ถ้ามีต้นตายหรือเป็นโรคอย่างรุนแรง คือมีอาการใบเหลืองทั้งต้นแล้วควรขุดรากถอนโคนและเผาทำลายเสีย แล้วป้องกันและรักษาต้นข้างเคียงไม่ให้เป็นโรค โดยใช้สารเคมี ซึ่งการป้องกันและรักษาโรคกลากให้ได้ผลจะต้องทำควบคู่กันไป ทั้งด้านเขตกรรมและการใช้สารเคมี คือ ปลูกลายในพื้นที่ปลอดโรค ควรเตรียมพื้นที่ปลูกลายให้ปลอดโรค โดยการขุดทำลายตออย่างเก่า เพื่อกำจัดแหล่งโรค หลังเตรียมดินควรปลูกพืชคลุมเพื่อปรับสภาพดินให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืชและจุลินทรีย์บางชนิดที่เป็นพืช กับเชื้อราสาเหตุของโรค ในพื้นที่ที่เป็นโรคกลากอย่างรุนแรงควรปลูกพืชอย่างน้อย ๑-๒ ปี เพื่อลดการระบาดของโรค และพืชที่ปลูกไม่ควรเป็นพืชอาศัยของโรคกลากขาว ขุดคูล้อมหรือกั้นระหว่างต้นเป็นโรคกับต้นไม่เป็นโรค เพื่อป้องกันการสัมผัสกันของราก ใช้สารเคมีโรคกลากขาว- กำมะถันผง อัตรา ๑๕๐ กรัม/ต้น ใส่ในหลุมก่อนปลูกลาย เพื่อลด pH ของดินทำให้ไม่เหมาะต่อการเจริญของเชื้อราสาเหตุ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในอำเภอบางกล่ำมีการปลูกลายพารา ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา	←-----→ ▽				←-----→ △							

สัญลักษณ์

←-----→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต อำเภอบางกล่ำ มีต้นทุนการผลิตยางพารา โดยอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เป็นเงิน ๕,๒๐๐ บาท

ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

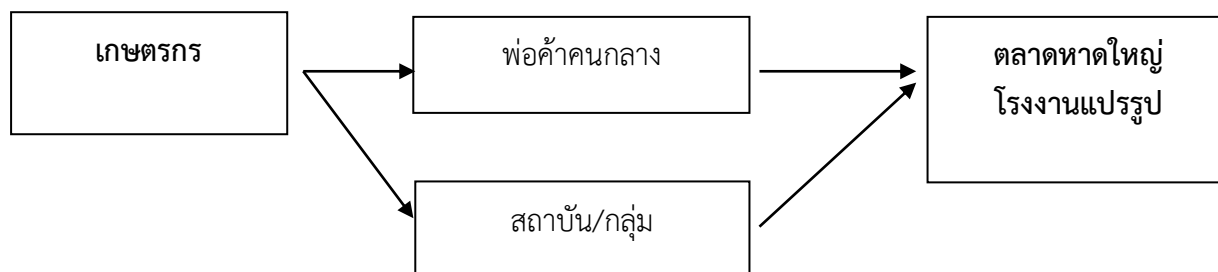
รายการ	ยางพารา ยังไม่เปิดกรีด	ยางพารา เปิดกรีดแล้ว	หมายเหตุ	
๑. ค่าต้นพันธุ์ยางพารา	๑,๒๐๐	๐		
๒. ค่าปุ๋ย	๒,๔๔๐	๒,๔๔๐		
๓. ค่ากำจัดวัชพืช (๒ ครั้ง)	๖๐๐	๖๐๐		
๔. ค่าไถเตรียมดิน	๘๐๐	๐		
๕. ค่าแรงปลูก	๐	๐		
๖. ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๐	๒๐๐		
๗. ค่ามีดกรีดยาง	๐	๓๐๐		
๘. ค่าน้ำมันตัดหญ้า	๐	๑,๐๐๐		
๙. ค่าอุปกรณ์เก็บน้ำยาง	๐	๑,๕๐๐		
๑๐. ค่าแรงกรีดและเก็บน้ำยาง	๐	๐		
รวม	๕,๐๔๐	๖,๐๔๐		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

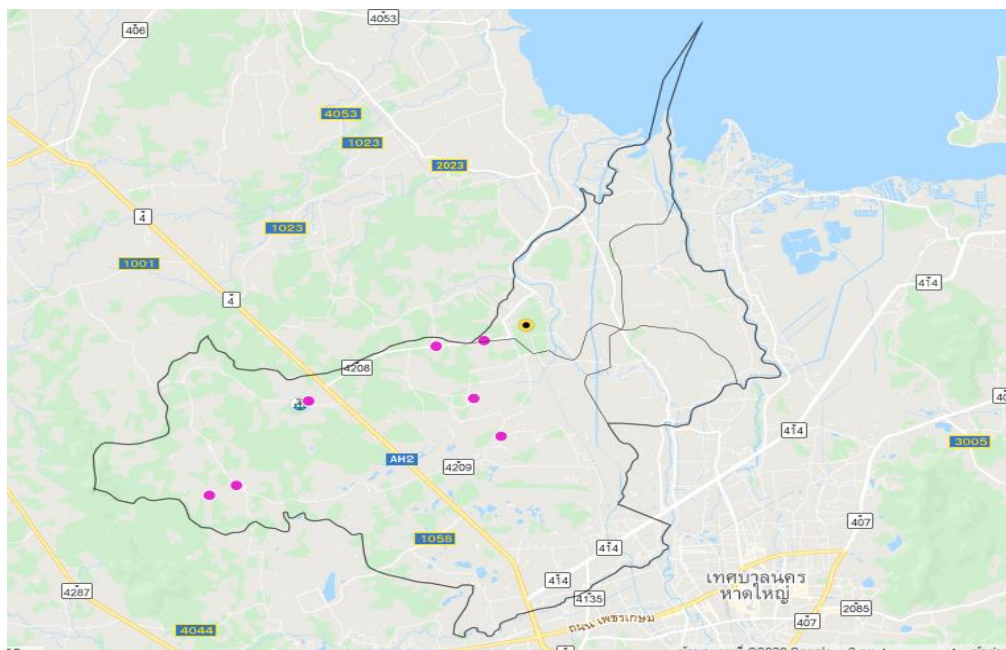
ผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่จะมาจากยางพารา จำพวกน้ำยางสด จะมีพ่อค้ามารับซื้อในหมู่บ้าน บางหมู่บ้านเกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรในการรับซื้อน้ำยางสด ผลผลิตที่มาจากไม้ผล พืชไร่ พืชผัก จะมีพ่อค้าคนกลางรวบรวม บางส่วนเกษตรกรนำไปขายส่ง และขายปลีกตามตลาดหมู่บ้าน และอำเภอหาดใหญ่ ราคาถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลาง ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกรในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ขาดตลาดกลางในการรวบรวมผลผลิตในท้องถิ่น และระบบการตกลงราคา

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๑๙ แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป อำเภอบางกล่ำ มีโรงงาน ๖ แห่ง และสหกรณ์กองทุนสวนยาง ๔ แห่ง รวม ๑๐ แห่ง

ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งรับซื้อยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>)

ตารางที่ ๒๓ แสดงแหล่งรับซื้อยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ชื่อจุดรับซื้อ	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
บริษัท เซาร์แลนด์รีซอร์ซ	๑๓๐	๔	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	รับซื้อ จากจุด รับ ซื้อต่างๆ
บริษัท ไทยมา รับเบอร์ จำกัด (ล้มละลาย)	๑๘๘	๔	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	
บริษัท เซาแลนด์รับเบอร์ จำกัด	๙๙/๙	๖	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	
บริษัท เอสเค ลาเท็กซ์	๘๙/๒	๗	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	
บริษัท ไชยากร ลาเท็กซ์ จำกัด	๙๙/๓	๘	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	
บริษัท ไทยฮั้วยางพารา จำกัด	๕	๑๐	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางงาม จำกัด	-	๑๐	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	รับซื้อ จาก เกษตรกร
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางทอง จำกัด	-	๓	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านแหลมยาง จำกัด	-	๑๗	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านปายาง จำกัด	-	๙	ท่าช้าง	บางกล่ำ	สงขลา	

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอบางกล่ำ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านยางพาราจำนวน ๕ ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายวิชาญ ขวัญช่วย	๑๐	ท่าช้าง	บางกล่ำ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน
๒	นายสมเกียรติ คำสะอาด	๑๐	ท่าช้าง	บางกล่ำ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน
๓	นายเจตน์ธน์ช กุลนิล	๒	แม่ทอม	บางกล่ำ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน
๔	นายอารมณ วิจะสีกะ	๑	บางกล่ำ	บางกล่ำ	๒๕๖๓	เกษตรผสมผสาน
๕	นางสาวเตือนใจ เรืองมณี	๔	บ้านหาร	บางกล่ำ	๒๕๖๖	เกษตรผสมผสาน

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๙๒,๒๖๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมมาก(S๑) จำนวน ๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๓,๒๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๓๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๒ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๕,๖๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑๙

ตารางที่ ๒๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางกล่ำ	๗	๒๓,๒๒๙	๓,๓๔๓	๖๕,๖๘๖	๙๒,๒๖๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

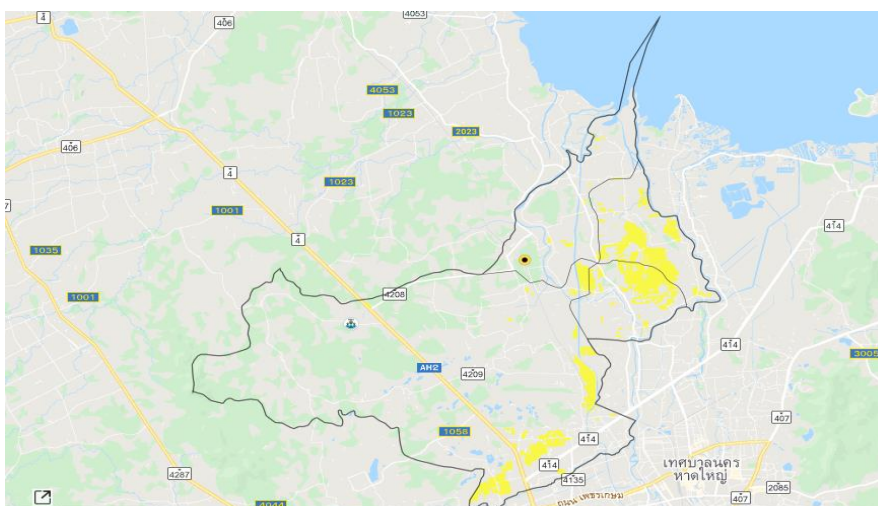
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒,๓๙๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลบ้านหาร จำนวน ๘๖๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลท่าช้าง จำนวน ๗๕๙ ไร่ และตำบลแม่ทอม จำนวน ๔๓๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว(ไร่)
๑	ท่าช้าง	๗๕๙
๒	บางกล่ำ	๓๓๒
๓	บ้านหาร	๘๖๘
๔	แม่ทอม	๔๓๑
	รวม	๒,๓๙๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางกล่ำ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๕๘)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

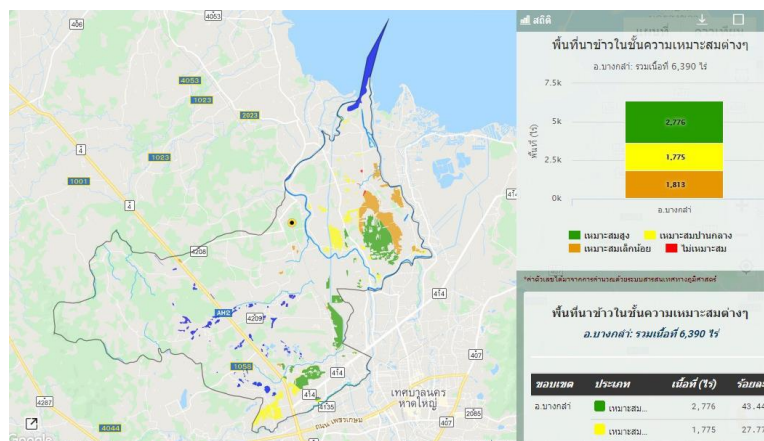
อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖,๓๙๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒,๗๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑,๗๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๘๑๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๓๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๙

ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางกล่ำ	๒,๗๗๖	๑,๗๗๕	๑,๘๑๓	๒๕	๖,๓๙๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๒๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอบางกล่ำ
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

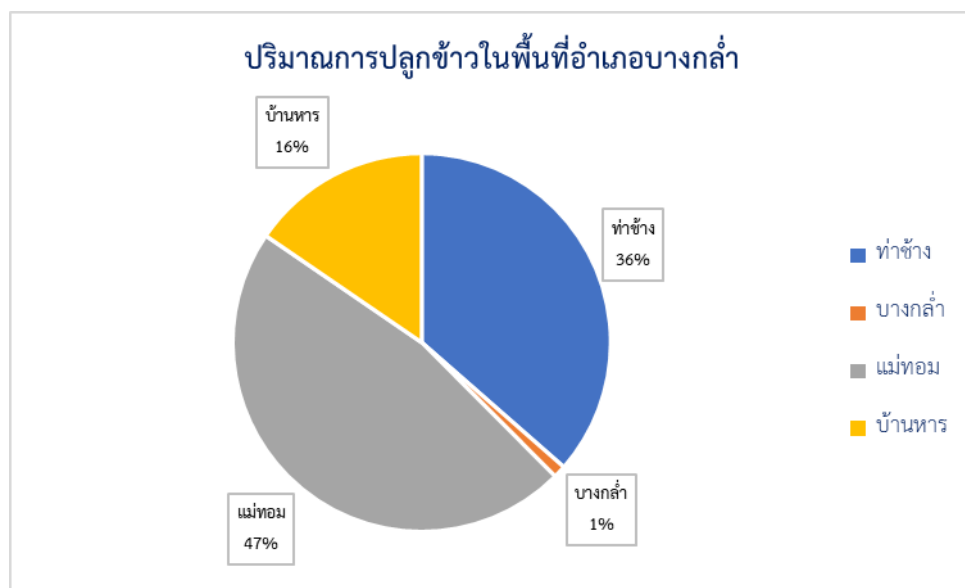
อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑,๐๑๒.๑๘ ไร่ ๒๔๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลบ้านหาร จำนวน ๔๗๐.๕๖ไร่ จำนวน ๑๓๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลท่าช้าง จำนวน ๓๗๘.๘๖ไร่ ๑๑๐ ครัวเรือน และตำบลแม่ทอม จำนวน ๑๕๔.๘๘ ไร่ ๔๙ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าช้าง	๑๑๐	๓๗๘.๙๖	๓๗๘.๙๖	๑๕๙.๑๖	๑๕๙.๑๖
บางกล่ำ	๒	๗.๗๗	๗.๗๗	๓.๒๖	๓.๒๖
บ้านหาร	๑๓๗	๔๗๐.๕๖	๔๗๐.๕๖	๑๘๗.๖๔	๑๘๗.๖๔
แม่ทอม	๔๙	๑๕๔.๘๙	๑๕๔.๘๙	๖๕.๐๕	๖๕.๐๕
รวม	๒๙๘	๑,๐๑๒.๑๘	๑,๐๑๒.๑๘	๔๒๕.๑๒	๔๒๕.๑๒

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

(๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ นิยมปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง ข้าวพันธุ์ส่งเสริม เช่น พันธุ์ปทุมธานี พันธุ์ชัยนาท ๑ ซึ่งเกิดจากการแนะนำพันธุ์จากเจ้าหน้าที่

(๒) การเตรียมดิน การเตรียมดินสำหรับการทำนา ต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เช่น น้ำ ภูมิอากาศ ลักษณะพื้นที่ ตลอดจนแนววิธีการทำนา และเครื่องมือการเตรียมดินที่แตกต่างกัน การเตรียมดินแยกได้เป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การไถตะ เป็นการไถครั้งแรกตามแนวยาวของพื้นที่นา การไถตะจะช่วยพลิกดินเพื่อให้ดินชั้นล่างได้ขึ้นมาสัมผัสอากาศรับออกซิเจน และเป็นการตากดินเพื่อทำลายวัชพืช โรคพืชบางชนิด การไถตะในบางพื้นที่จะไถหลังฝนตกเมื่อดินเกิดความชุ่มชื้น บางพื้นที่ใช้การวิดน้ำเข้านาแทน การปล่อยน้ำเข้านานั้นต้องดูที่สภาพดินด้วยว่า ควรปล่อยน้ำมากน้อยเพียงไร การปล่อยน้ำเข้านาเพื่อให้ดินนิ่มขึ้น จะได้ไถนาได้ง่ายขึ้น หลังจากไถตะจะตากดินเอาไว้ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ เพื่อกระตุ้นให้วัชพืชงอกที่ติดค้างอยู่ในดินนาเกิดการงอกแล้วจึงทำลายในกระบวนการถัดไป

๒. การไถแปร (ใช้ขลุบหมุน) เป็นการไถครั้งที่สอง ทำหลังจากทำการไถตะ และตากดินไว้ประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์แล้ว จึงทำการการไถแปร โดยการไถครั้งนี้จะช่วยพลิกเอาดินที่กลบไว้ขึ้นมาอีกครั้ง เพื่อทำลายวัชพืชที่ขึ้นใหม่และเป็นการย่อยดินให้มีขนาดเล็กลง จำนวนครั้งในการ ไถแปรขึ้นอยู่กับชนิดและปริมาณของวัชพืช ลักษณะดิน และระดับน้ำ

๓. การไถคราด เป็นการกำจัดวัชพืช ตลอดจนการทำให้ดินแตกตัว และเป็นเทือกพร้อมที่จะปักดำได้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นที่ทำต่อจาก ขั้นที่ ๑ และขังน้ำไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้มีสภาพดินที่เหมาะสมในการคราด หรือการใช้ลูกทูปในบางพื้นที่อาจมีการใช้โรตารี ปกติการไถและคราดในนาดำมักจะใช้แรงวัว ควาย หรือแทรกเตอร์ขนาดเล็ก ที่เรียกว่า ควายเหล็กหรือไถยนต์เดินตามทั้งนี้เป็นเพราะพื้นที่นาดำนั้นได้มีคันนาแบ่งกันออกเป็นแปลงเล็กๆ คันนามีไว้สำหรับกักเก็บน้ำหรือปล่อยน้ำทั้งจากแปลงนา นาดำจึงมีการบังคับน้ำในนาได้บ้างพอสมควร ก่อนที่จะทำการไถจะต้องรอให้ดินมีความชื้นพอที่จะไถได้เสียก่อน ปกติจะต้องรอให้ฝนตกจนมีน้ำขังในผืนนาหรือไขน้ำเข้าไปในนาเพื่อทำให้ดินเปียก

(๓) การปลูก การหว่านเมล็ดพันธุ์ ปล่อยน้ำแปลงกล้าให้แห้ง ทำเทือกให้ราบเรียบสม่ำเสมอ นำเมล็ดพันธุ์ที่เพาะงอกดีแล้วมาหว่านให้กระจายสม่ำเสมอตลอดแปลง ควรหว่านเมล็ดพันธุ์ตอนบ่ายหรือตอนเย็น เพื่อหลีกเลี่ยงแสงแดดตอนเที่ยงซึ่งมีความร้อนแรงมาก อาจทำให้เมล็ดข้าวตายได้

(๔) ระบบการให้น้ำ ถ้าตกกล้าไม่มากนัก หลังจากหว่านเมล็ดพันธุ์แล้วหนึ่งวัน สาดน้ำรดให้กระจายทั่วแปลง ประมาณ ๓-๕ วัน ถ้ำจะสูงพอที่ไขน้ำเข้าท่วมแปลงได้ แต่ถ้าตกกล้ามาก ไม่สามารถที่จะสาดน้ำรดได้ ให้ปล่อยน้ำหล่อเลี้ยงระหว่างแปลงย่อย ประมาณ ๓-๕ วัน เมื่อต้นกล้าสูงถึงไขน้ำเข้าท่วมแปลง และค่อยเพิ่มระดับขึ้นเรื่อย ๆ ตามความสูงของต้นกล้าจนน้ำท่วมผิวดินตลอด ให้หล่อเลี้ยงไว้ในระดับลึกประมาณ ๕-๑๐ เซนติเมตรจนกว่าจะถอนกล้าไปปักดำ

(๕) การดูแลรักษา ใช้สารป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูข้าวตามความจำเป็น

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยครั้งเดียว ในช่วงต้นข้าวอยู่ในระยะเจริญเติบโต เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องภัยธรรมชาติ น้ำท่วมในระดับสูง ในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้อง - ออกรวง (ซึ่งเป็นช่วงการใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

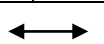
(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวข้าวในขณะที่รวงข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ข้าวนาปีเกษตรกรจะใช้แกะเป็นอุปกรณ์ในการเก็บเกี่ยว ข้าวนาปรัง มีการใช้เคียวและรถตัด ปัจจุบันเกษตรกรเริ่มหันมาใช้รถตัดข้าวกันมากขึ้น เนื่องจากสามารถเก็บเกี่ยวได้รวดเร็ว

(๘) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ศัตรูพืชที่พบและมีปัญหาในการทำนาของเกษตรกร เช่นหนูนา หนอนกอ หนอนมันใบ แมลงสิง หอยเชอรี่ ส่วนโรคพืช พบการระบาดของโรคไหม้ตามส่วนต่าง ๆ ของต้นข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในอำเภอบางกล่ำ มีการปลูกข้าว ดังนี้

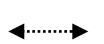
ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว												

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต อำเภอบางกล่ำมีต้นทุนการผลิตข้าว โดยอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท

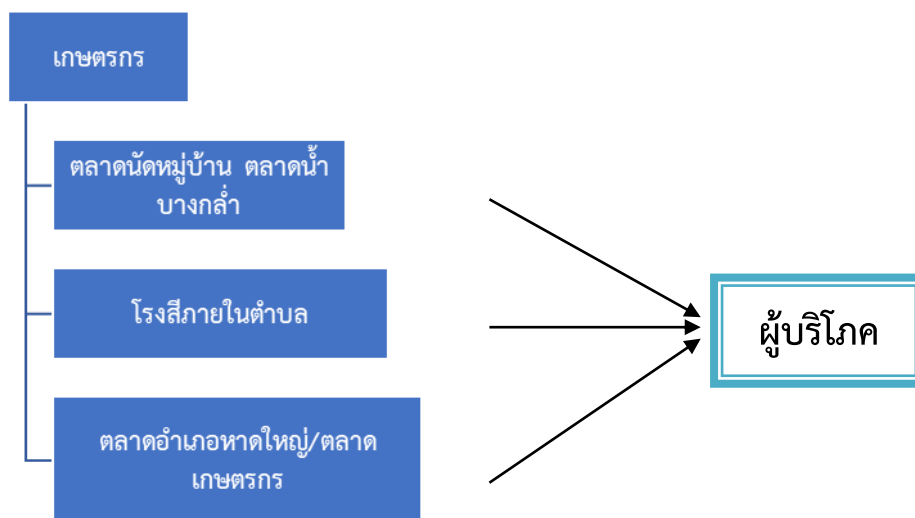
ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

รายการ	ข้าว
๑. ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๕๐๐
๒. ค่าไถเตรียมดิน	๑,๒๐๐
๓. ค่าปุ๋ย	๑,๘๖๐
๔. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๘๐๐
รวม	๔,๓๖๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด เกษตรกรส่วนใหญ่ผลิตข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน เหลือจำหน่ายในหมู่บ้านและรวมกลุ่มเกษตรกร แปรรูปเป็นข้าวซ้อมมือ ข้าวกล้องจำหน่าย

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๒๘ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป อำเภอบางกล่ำ มีโรงสีข้าว ๒ แห่ง คือ โรงสีวิสาหกิจชุมชนข้าวซ้อมมือบ้านเกาะไหล และ โรงสีหมู่ ๔ บ้านหาร

ตารางที่ ๓๐ แสดงโรงสีข้าวชุมชน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ชื่อโรงสี	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	หมายเหตุ
โรงสีวิสาหกิจชุมชนข้าวซ้อมมือบ้านเกาะไหล	-	๕	บ้านหาร	บางกล่ำ	สงขลา	โรงสี
โรงสีหมู่ ๔ บ้านหาร		๔	บ้านหาร	บางกล่ำ	สงขลา	

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ อำเภอบางกล่ำ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวจำนวน ๓ ราย องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญเกษตรกรมีความรู้ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสุณี บุญประการ	๕	บ้านหาร	บางกล่ำ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน
๒	นายเจตน์ธวัช กุลนิล	๒	แม่ทอม	บางกล่ำ	๒๕๖๐	เกษตรผสมผสาน

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

๑.๔.๓ ชนิดสินค้าปาล์มน้ำมัน

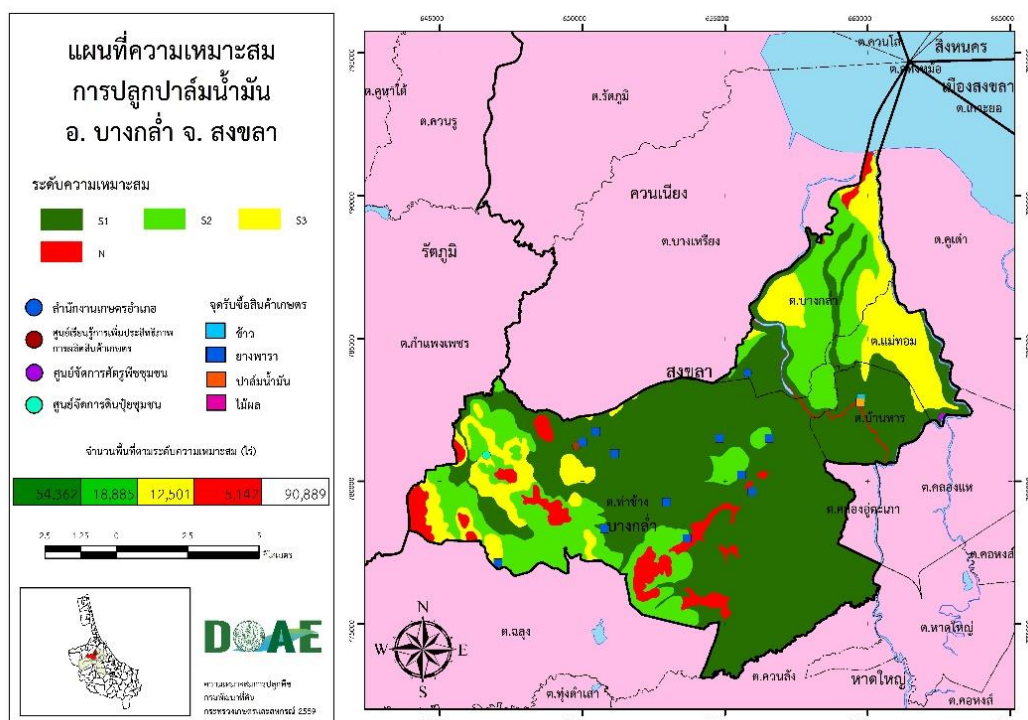
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด จำนวน ๙๐,๘๘๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ ที่มีความเหมาะสมมาก(S๑) จำนวน ๕๔,๓๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๘๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๘,๘๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๒,๕๐๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๕,๑๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๕

ตารางที่ ๓๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางกล่ำ	๕๔,๓๖๒	๑๘,๘๘๕	๑๒,๕๐๑	๕,๑๔๑	๙๐,๘๘๙

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๕๘)

(๒) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๔๔๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลท่าช้าง จำนวน ๕๔๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลบางกล่ำ จำนวน ๕๔๑ ไร่ และตำบลบ้านหาร จำนวน ๒๓๓ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	ท่าช้าง	๕๔๘
๒	บางกล่ำ	๕๔๑
๓	บ้านหาร	๒๓๓
๔	แม่ทอม	๑๒๖
	รวม	๑,๔๔๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>

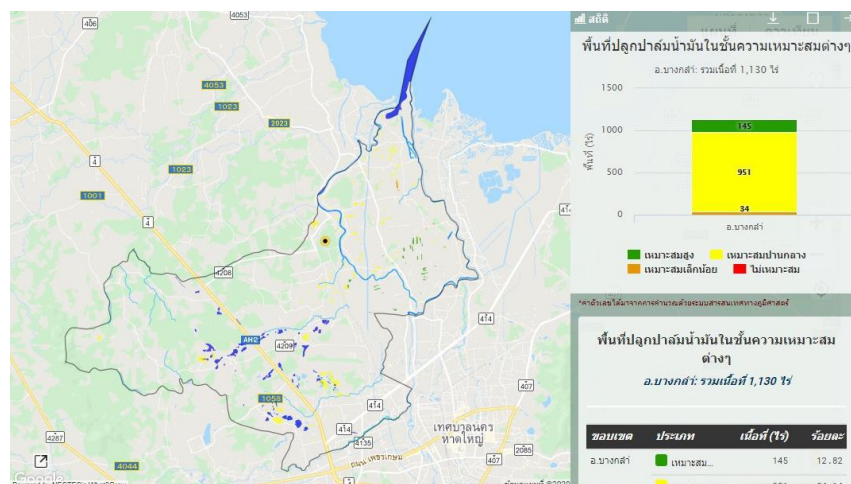
ภาพที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>)

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑,๑๓๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๙๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๑๔ และพื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓

ตารางที่ ๓๔ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบางกล่ำ	๑๔๕	๙๕๑	๓๔	๓	๑,๑๓๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>

ภาพที่ ๓๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>)

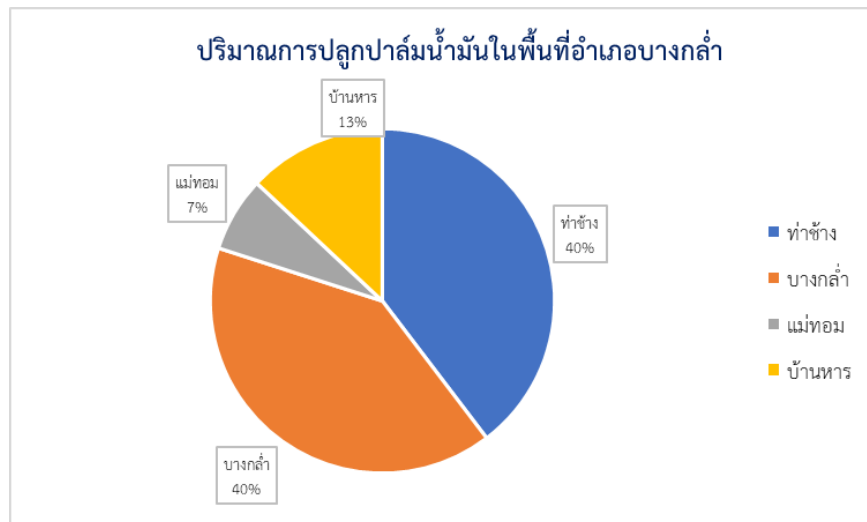
ภาพที่ ๓๒ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>)

๒) ปริมาณการผลิต อำเภอบางกล่ำมีพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑,๓๑๘.๓๐ ไร่ ๒๕๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลท่าช้าง จำนวน ๔๓๒.๘๗ ไร่ จำนวน ๘๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลบางกล่ำ จำนวน ๕๕๗.๖๙ ไร่ ๙๐ ครัวเรือน และตำบลบ้านหาร จำนวน ๒๒๑.๕๓ ไร่ ๕๐ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ท่าช้าง	๘๑	๔๓๒.๘๗	๓๖๕.๓๙	๑,๐๒๓.๐๙	๒,๘๐๐
บางกล่ำ	๙๐	๕๕๗.๖๙	๕๐๖.๐๓	๑,๔๑๖.๘๘	๒,๘๐๐
บ้านหาร	๕๐	๒๒๑.๕๓	๒๒๑.๕๓	๖๒๐.๒๙	๒,๘๐๐
แม่ทอม	๓๐	๑๐๖.๒๒	๑๐๖.๒๒	๒๙๗.๔๒	๒,๘๐๐
รวม	๒๕๑	๑,๓๑๘.๓๐	๑,๑๙๙.๑๗	๓,๓๕๗.๖๗	๒,๘๐๐

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ นิยมปลูกปาล์มน้ำมันโดยพันธุ์ที่ใช้เป็นพันธุ์ลูกผสม ผลผลิตเฉลี่ย ๒,๙๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ส่วนใหญ่เป็นปาล์มที่ให้ผลผลิตมานานแล้ว เมื่อทำการปลูกทดแทน

(๒) การเตรียมดิน การเตรียมดินสำหรับปลูกปาล์ม ต้องมีการปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับการปลูก เช่น หากในพื้นที่ปลูกมีดินไม่ ทั่ว ไร่ วัชพืช หรือสิ่งกีดขวาง หรือสิ่งคลุมดินอื่นๆ เราต้องไถหรือถอนออก จากนั้นเคลื่อนย้ายมากองรวมกัน ทั้งระยะไว้ให้กองซากเหล่านั้นแห้งประมาณ ๑ เดือน แล้วจึงทำการเผา จากนั้นปรับและไถปรับสภาพพื้นที่ให้เรียบโล่ง

(๓) การปลูก ระยะในการวางแผนปลูกปาล์มน้ำมัน คือ ๙ x ๙ x ๙ เมตร ปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า ให้แถวปลูกหลักอยู่ในทิศเหนือ-ใต้ ระยะปลูกนี้จะทำให้ปาล์มน้ำมันได้รับแสงทุกทิศทางและไม่เกิดการบังแสงเมื่อต้นปาล์มน้ำมันมีขนาดใหญ่ขึ้น

(๔) ระบบการให้น้ำ หากพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันอยู่ในสภาพพื้นที่ที่มีฝนทิ้งช่วงหรือมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่ำกว่า ๕๐ มิลลิเมตร/เดือน หรือมีช่วงฤดูแล้งยาวนานกว่า ๓-๔ เดือน ควรมีระบบชลประทานเพิ่มเติมในสวนปาล์ม เช่น ระบบน้ำหยด ให้น้ำต้นปาล์มน้ำมัน หรือหากอยู่ในพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำมากพอก็สามารถใช้ระบบมินิสปริงเกอร์ในการให้น้ำปาล์มน้ำมันได้ นอกจากนี้ ควรติดตั้งอุปกรณ์วัดแรงดันน้ำของดิน (tensiometer) เพื่อให้สามารถกำหนดเวลาให้น้ำตามความต้องการของต้นปาล์มน้ำมันได้อย่างแม่นยำ

(๕) การดูแลรักษา ใช้สารป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูตามความจำเป็น

(๖) การใส่ปุ๋ย

๑. ระยะเวลา และการแบ่งใส่ ใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอ หลีกเลี่ยงการใส่เมื่อแล้งจัดหรือฝนตกหนัก ในปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย ๔-๕ ครั้ง ตั้งแต่ปีที่ ๒ เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง/ปี ช่วงที่เหมาะสมในการใส่คือ ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน ตั้งแต่ปีที่ ๕ ขึ้นไป อาจพิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ ๒ ครั้ง ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสมบ่งใส่ปุ๋ย (ตามอัตราที่แนะนำ) เมื่อแบ่งใส่ ๓ ครั้ง/ปี แนะนำให้ใช้สัดส่วน ๕๐:๒๕:๒๕% สำหรับการใส่ปุ๋ย ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน และเมื่อแบ่งใส่ ๒ ครั้ง/ปี ใช้สัดส่วน ๖๐:๔๐% ระยะต้นฝนและก่อนปลายฝน ตามลำดับ

ช่วงต้นฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน

ช่วงกลางฝน คือ ประมาณเดือนกรกฎาคม – กันยายน

ช่วงปลายฝน คือ ประมาณเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน

๒. วิธีการใส่ปุ๋ย

- ให้ใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟต (๐-๓-๐) อัตรา ๒๕๐ กรัม/ตัน รองกันหลุมตอนปลูก โดยใช้ดินชั้นบน ผสมคลุกเคล้ากับปุ๋ยหินฟอสเฟต ใส่รองกันหลุมแล้วกลบหลุมให้เต็มด้วยดินชั้นล่าง

- อายุระหว่าง ๑-๔ ปี ใส่ปุ๋ยภายในวงกลม (รัศมี ๑.๕-๒ เมตร) บริเวณที่กำจัดวัชพืชรอบโคนต้น

- อายุตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป ใส่ปุ๋ยห่างจากโคนต้น ๕๐ ซม. จนถึงบริเวณปลายทางใบ

๓. การใส่ปุ๋ยควรหว่านให้ทั่วและสม่ำเสมอ บริเวณทรงพุ่มใบรอบโคนต้น, ยกเว้นปุ๋ยหินฟอสเฟต แนะนำให้ใส่เป็นแนวรอบทรงพุ่ม ภายในรัศมีวงกลมรอบโคนต้น และควรใส่ปุ๋ยหลังจากกำจัดวัชพืชแล้ว

(๗) การเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวผลปาล์มน้ำมันสดรวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงาน มีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

๑. ลำดับแรกจะต้องแต่งช่องทางลำเลียงแถวปาล์มน้ำมันในแต่ละแปลงให้เรียบร้อย และมีความสะดวกกับการลำเลียง และตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัดแล้วให้เรียบร้อยเพื่อรอรวบรวมต่อไป

๒. คัดเลือกทะลายปาล์มน้ำมันสุกโดยยึดมาตรฐานจากการสังเกตสีของผลปาล์ม น้ำมัน ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้มและจำนวนผลที่สุกจะร่วงหล่นลงบนดินประมาณ ๑๐ ถึง ๑๒ ผล ผลดังกล่าวให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่สามารถใช้ได้

๓. หากปรากฏว่าทะลายปาล์มสุกที่จะตัดมีขนาดใหญ่ ที่ติดแน่นกับลำต้นมากไม่สะดวกกับการใช้เสียมแทงเพราะจะทำให้ผลร่วงมาก ก็ใช้มีดขोหรือมีด้ามยาวธรรมดา ตัดแฉะข้อทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เสียมแทงทะลายปาล์มก็จะหลุดออกคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น

๔. ให้ตัดแต่งข้อทะลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อสะดวกในการขนส่ง หรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็สามารถบรรจุปาล์มลงในถังต้นลูกปาล์มได้สะดวก

๕. รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะลายย่อยและลูกร่วงนำมารวมไว้เป็นกองในพื้นที่ว่างบริเวณโคนต้น และเก็บผลปาล์มที่ร่วงใส่ตะกร้าหรือเชิงเตรียมไว้ในกรณีต้นปาล์มมีอายุน้อย ทางใบปาล์มอาจเก็บยาก

๖. สำหรับทางใบปาล์มที่กองไว้หลังจากตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดิน หรือวางปิดกันทางระบายน้ำเพราะอาจจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง หรือทางระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน

๗. รวบรวมผลปาล์มน้ำมันทั้งทะลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองที่เป็นกองย่อย เช่น ในการกระเบบบรรทุกที่ลากด้วยแทรกเตอร์หรือรถอีแต่น

๘. การเก็บเกี่ยวผลปาล์ม เจ้าของสวนปาล์มน้ำมันจะต้องสนับสนุนให้ผู้เก็บเกี่ยวร่วมทำงานกันเป็นทีม ในทีมก็แยกให้เข้าคู่กัน ๒ คน โดยคนหนึ่งทำหน้าที่ตัดหรือแทงผลปาล์มและอีกคนหนึ่งก็เก็บรวบรวมผลปาล์ม

(๘) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู วัชพืชในสวนปาล์มน้ำมัน มีทั้งวัชพืชฤดูเดียว (annual weeds) และวัชพืชหลายฤดู หรือวัชพืชข้ามปี แบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือวัชพืชใบแคบ ได้แก่ หญ้าคา หญ้าเห็บ หญ้าดอกแดง หญ้าตีนกา หญ้าตีนนก หญ้ามาเลเซีย เป็นต้น วัชพืชใบกว้าง ได้แก่ ขี้ไก่ย่าน กระทกรก ผักปราบ ผักบุ้งไร่ สาบเสือ สาบแร้ง สาบกา ผักยาง ผักขม น้ำมันราชสีห์ เป็นต้น และ เฟิร์น ได้แก่ เฟิร์นก้างปลา ผักกูดแดง ย่านโซเน ย่านลิเภา เป็นต้น

การควบคุมวัชพืชมีหลายวิธี เช่น การใช้แรงงาน การใช้เครื่องจักรตัดวัชพืช การใช้วัสดุคลุมดิน การปลูกพืชคลุมดิน โดยใช้พืชตระกูลถั่ว และการใช้สารกำจัดวัชพืช

การใช้สารกำจัดวัชพืช เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพดีกว่าการควบคุมวัชพืชด้วยวิธีอื่น ชนิดสารกำจัดวัชพืช อัตราการใช้ และวิธีการใช้แสดงในตารางโดยผสมน้ำ ๖๐-๘๐ ลิตร/ไร่ ใช้หัวพ่นปล่อยน้ำยารูปพัดพ่นให้ทั่วต้นวัชพืช หลีกเลี่ยงละอองสารถูกใบ และต้นปาล์มน้ำมัน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก เกษตรกรในอำเภอบางกล่ำ มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปาล์มน้ำมัน				▽		△						
สัญลักษณ์	↔		ช่วงฤดูปลูก		↔		△ ปลูกสูงสุด					
	↔		ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว		↔		▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด					

ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันในอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต อำเภอบางกล่ำมีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน โดยอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนเป็นเงิน ๙,๒๐๐ บาท

ตารางที่ ๓๖ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๗ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

รายการ	ต้นทุน(บาท/ไร่)
๑. ค่าต้นพันธุ์ปาล์มน้ำมัน	๔,๐๐๐
๒. ค่าเตรียมดิน	๘๐๐
๓. ค่าปุ๋ย	๓,๖๐๐
๔. ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	๑,๐๐๐
รวม	๙,๔๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ, ๒๕๖๗

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๓๖ แสดงวิธีการตลาดปาล์มน้ำมัน อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป อำเภอบางกล่ำ มีแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมัน ๑ แห่ง คือ ลานเทพาปาล์ม หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านหาร

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ อำเภอบางกล่ำ ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านปาล์มน้ำมันในพื้นที่

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ผลผลิตมีราคาตกต่ำ ๒. ต้นทุนการผลิตสูง ๓. ปัญหาโรคและแมลง ศัตรูพืช	๑. มีผลผลิตมาก และตลาด เป็นตัวกำหนดราคา ๒. ยังมีการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร สำเร็จ ราคาปุ๋ยแพง และม การใช้ยาฆ่าแมลง ๓. ขาดความรู้ความเข้าใจ ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑. จัดหาตลาดกลาง ปรับเปลี่ยนการปลูกพืช เน้นเกษตร ผสมผสาน ๒. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และทำน้ำหมักไล่แมลงใช้เอง ๓. ให้ความรู้แก่เกษตรกรด้านการจัดการศัตรูพืช	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านเกษตรกรและ องค์กรเกษตรกร ๑. การรวมกลุ่มของ เกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง	๑. ขาดความต่อเนื่องในการ ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	๑. กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมด้านการเกษตร ร่วมกัน	ทุกหมู่บ้าน	มาก
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูปผลผลิตยังมี น้อย ๒. คุณภาพผลผลิตไม่ได้ มาตรฐาน	๑. ขาดความเข้มแข็งของ กลุ่มเกษตรกร ๒. ขาดความรู้ในการผลิตที่ ได้มาตรฐาน	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและการแปรรูป สนับสนุนองค์ ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมอาชีพ ๒. ให้ความรู้แก่เกษตรกร	ทุกหมู่บ้าน	มาก

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอบางกล่ำ

ตารางที่ ๓๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑. เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรเศรษฐกิจที่สำคัญ ๒. ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นอาชีพหลัก ๓. ผู้นำกลุ่มกิจกรรมมีความรู้ความสามารถในการพัฒนากลุ่ม ๔. มีความหลากหลายในการทำ การเกษตร ๕. พื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการทำ การเกษตร ๖. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานครอบคลุมทั่วพื้นที่ ๗. องค์กรปกครองท้องถิ่นให้การสนับสนุนในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร	จุดอ่อน (W) ๑. ขาดความรู้ด้านการเกษตร ๒. สมาชิกกลุ่มขาดความร่วมมือ ๓. การดำเนินงานในรูปกลุ่มไม่ค่อยยั่งยืน ๔. ขาดการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ๕. พื้นที่ขาดเอกสารสิทธิ์ ทำให้เกษตรกรขาดโอกาสในการขยายพื้นที่ทำการเกษตร ๖. ขาดแรงงานในพื้นที่ ต้องอาศัยแรงงานจากภายนอก ๗. เกษตรกรไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ
โอกาส (O) ๑. อยู่ใกล้อำเภอหาดใหญ่ ๒. การคมนาคมสะดวก ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้า ๓. ผู้บริโภคให้ความสำคัญและเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี ๔. มีพ่อค้าจากภายนอกและในท้องถิ่นเข้ารับซื้อผลผลิตถึงพื้นที่ผลิต ๕. ใกล้แหล่งวิชาการการเกษตรด้านต่างๆ	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. ส่งเสริมการผลิตพืชอาหารปลอดภัย ๒. ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ๓. พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มไม่ผลเพื่อจำหน่ายออนไลน์ ๕. ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรทำเกษตรเชิงท่องเที่ยว	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒. ส่งเสริมระบบการผลิตพืชที่ถูกต้องเหมาะสม ๓. พัฒนากลุ่มเกษตรกร ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการตลาดสินค้าปลอดภัย
ภัยคุกคาม (T) ๑. ขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร ๒. ผู้ผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการบริโภคในพื้นที่มีน้อย ๓. ภัยธรรมชาติ ๔. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมีในการป้องกันโรคแมลงศัตรูพืช - เกษตรกรขาดการประสานงานกับแหล่งวิชาการเมื่อมีปัญหาด้านการเกษตร	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. ส่งเสริมการผลิตและใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานโรค ๒. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน ๓. ส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยระบบ IPM ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ด้าน Zoning เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้การผลิต ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดการดินอย่างถูกต้อง	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒. ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิต

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรผลิตสินค้าปลอดภัย
- ๑.๒ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มไม่ผลเพื่อจำหน่ายออนไลน์
- ๑.๓ ส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรทำเกษตรเชิงท่องเที่ยว
- ๑.๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบ
- ๑.๕ พัฒนาแหล่งเรียนรู้

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืช
- ๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนจตุรบรรณและจำหน่ายสินค้าเกษตรและแปรรูปเพื่อเป็นของ
- ๒.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการตลาดสินค้าปลอดภัย
- ๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ด้านการตลาดสินค้าออนไลน์

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการผลิตและใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานโรค
- ๓.๒ ส่งเสริมการทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- ๓.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ด้าน Zoning เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มรายได้การผลิต
- ๓.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดการดินอย่างถูกต้อง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๔.๒ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช
- ๔.๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิต

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

- ๑. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ ตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ที่แนบมาพร้อมหนังสือแจ้งจังหวัด
- ๒. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
- ๓. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
- ๔. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน